

ANTWERPEN - FEBRUARI 2002

ONTWERP

MASTERPLAN GESLOTEN JEUGDINSTELLING ' DE ZANDE ' - BEERNEM
KANDIDATUUR ' OPEN OPROEP 2001 ' - VLAAMS BOUWMEESTER

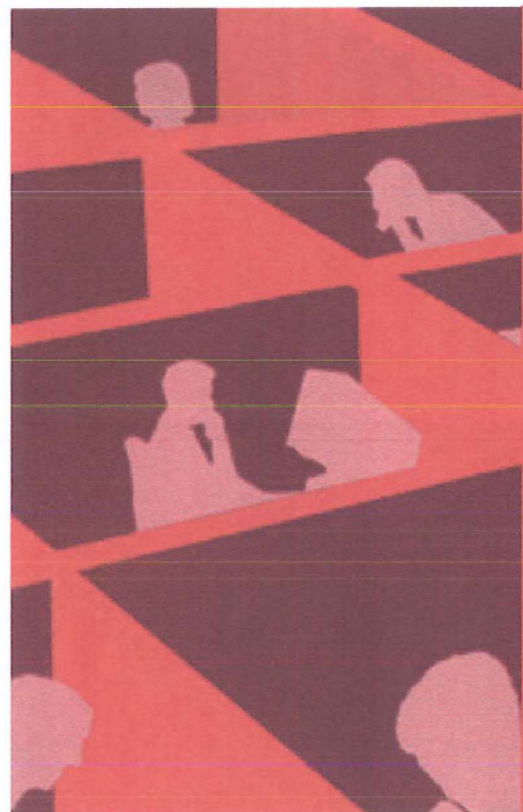
OPDRACHTGEVER

VIPA AFDELING GEMEENSCHAPSINSTELLINGEN VOOR BIJZONDERE JEUGDBIJSTAND
MARKIESSTRAAT 1 - 1000 BRUSSEL

ONTWERPTEAM

S.A.I.L. - ONTWERPTEAM VOOR STEDENBOUW, ARCHITECTUUR, INTERIEUR EN LANDSCHAP
BOGAARDESTRAAT 10-12 - ANTWERPEN

VOORSTELLING ONTWERPTEAM

S.A.I.L. - ontwerpteam voor stedenbouw, architectuur, interieur en landschap: een collectief van onafhankelijke ontwerpers in verscheidene, complementaire disciplines, samengesteld uit volgende leden:

- architectuur, interieurarchitectuur, ontwerp- en projectcoördinatie en budgetbeheer
cuypers & Q architecten (bvba in oprichting)
gert cuypers, architect - zaakvoerder
ilze quaeyschaegens, interieur architect- zaakvoerder
raf de preter, architect
klare bruyneel, interieurvormgever en grafisch ontwerp
wim crombez, architect
christophe van dender, architect
- stedenbouw, monumentenzorg en bouwecologie
atelier thiers
dirk thiers, architect, asp. stedenbouwkundige
dirk lacour, asp. architect
- landschaps-architectuur
ontwerpbureau thiers & van den bril
stefaan thiers, landschapsarchitect
isabelle van den bril, interieur architect

externe medewerkers en adviseurs:

- visualisatietechnieken
thomas van den abeele; industrieel ontwerper
- duurzaam bouwen
BRIK CV herman remes, architect -voorzitter VIBE vzw

De samenwerking is gekaderd in een voldoende pragmatisch en doelgericht model. Organisatie, coördinatie, dagelijkse leiding, procesbereidheid en ingebouwde controlemechanismen zijn noodzakelijke ingrediënten om van een gemotiveerd ontwerpteam een permanent, continu en slagvaardig instrument te maken in dienst van zijn opdrachtgevers en voor de vrijwaring van het algemeen belang.

de complexiteit van het ontwerpproces vergt steeds meer kennis, mankracht en materieel. De studie naar de duurzaamheid van een ontwerp heeft ons evenzeer duidelijk gemaakt dat ook de continuïteit en levensvatbaarheid van een ontwerpcollectief evenzeer nood heeft aan een duurzaam beheer van kennis, mensen en middelen.

De gecumuleerde kennis en inzet van een teamorganisatie is meer dan de som van zijn individuele entiteiten. Aanvullend en verrijkend is de interne dialoog die van verwante, zielen mag verwacht worden in de permanente zoektocht naar oplossingen voor concrete probleemstellingen, (schijnbare) tegenstellingen, relevante, soms visionaire, utopische, sociale, economische en culturele vraagstukken. Deze werkwijze sluit, ons inziens, meer aan bij de democratische, pluralistische samenlevingsmodellen en noden van vandaag, dan de lofzang van één, in het beste geval getalenteerd, ontwerper.

De belangrijkste peilers van dit ontwerpteam worden gevormd door de relevante ervaring van de partners op het vlak van architectuur, interieur, stedenbouw en landschapsarchitectuur. hetgeen ons bindt zijn de verwante opvattingen over;

- het omgaan met, het behoud en uitbreiding van de publieke ruimte
- respect voor ons cultureel verleden
- herbestemming en invulling van bestaande waardevolle sites en structuren
- het kaderen en begeleiden van privé-initiatief in een ruimere maatschappelijke context.
- actuele thema's zoals 'rationeel energiegebruik', 'duurzaam bouwen', 'bouwecologie', 'energieprestatienorm',... staan reeds langer dan vandaag op ons ontwerpinstrumentarium en vormen één van de belangrijkste drijfveren die ons binden in onze zoektocht naar een verantwoord evenwicht tussen mens en milieu .
- communicatie en dialoog tussen alle actoren in het bouwproces met respect voor éénieders gevoeligheden
- de noodzaak van een grondige en gestroomlijnde ontwerp- en projectcoördinatie.
- integratie van culturele en sociale dimensies in de ons toevertrouwde opdrachten

1

definitie van taken en verantwoordelijkheden binnen project- en bouwteam hiervoor verwachten we van het opdrachtgevend bestuur een afbakening en definitie van de afgevaardigden en hun verantwoordelijkheden alsook de te volgen routing van de communicatiestromen.

voor dit project wordt door de ontwerper volgend projectteam voorgesteld, dat gedurende het ganse proces als aanspreekpunt fungeert :

- gert cuypers, architect : verantwoordelijke project, architectuur & projectcoördinatie
- dirk thiers, architect : verantwoordelijke project, bouwecologie, stedenbouw
- ilze quaeyhaegens, interieur-arch. : verantwoordelijke afbouw
- stefaan thiers : verantwoordelijke buitenaanleg en groenvoorziening

2

programma- en ontwerpbeheersing vormt de basis van het ontwerpproces en is de resultante van de dialoog tussen opdrachtgever, ontwerper adviseurs en diensten. het wordt in belangrijke mate bepaald door :

- correcte definitie van de programmapunten
- rapportage via tekeningen en verslagen:
- beslissingsmomenten : regelmatig en doelgericht ingelast vooropgesteld om stagnatie of vertraging in het planproces te vermijden

3

kwaliteits- en kostenbeheersing door middel van gedetailleerde begrotingen en toetsing op de doelstellingen met een systematische bijwerking ervan gedurende alle fasen van het ontwerpproces. kosten/kwaliteits-evaluatie van verschillende onderdelen door onderzoek van vergelijkende varianten gedurende het ontwerpproces.

4

aanbesteding en uitvoering worden nauwgezet begeleid, opgevolgd en gerapporteerd.

het projectteam stelt tijdig de nodige documenten ter beschikking van de opdrachtgever en uitvoerders en onderhoud regelmatige contacten met opdrachtgever en betrokkenen.

5

oplevering en nazorg zijn de resultante van een geslaagd planproces. het ontwerpteam staat ter beschikking van de opdrachtgever en gebruikers om de dynamiek van het project te duiden in de tijd.

PLANPROCES

VISIE VAN DE ONTWERPER

problematiek van de gesloten jeugdinstanties

hoewel sommigen de problematische jongeren in de maatschappij liever buiten beschouwing zouden zien of onbestaande achtten, willen wij ons als ontwerper bewust neutraal, doch gevoelig opstellen tegenover enige politieke, filosofische of maatschappelijke kritiek of voorkeur. wij zijn er echter wel van overtuigd dat elkeen de morele plicht heeft, deze jongeren kansen te bieden op een 'toekomst'. hiermee vinden wij a-priori dat een gemeenschapsinstelling verankerd dient te worden in de gemeenschap.

het is echter de ontwerper die in zijn ontwerp een visie ontwikkeld om onvermijdelijke hinder, eigen aan de instelling op ruimtelijk vlak te beperken en/of compenseren.

de instelling mag geen eiland worden, doch een gecontroleerd onderdeel van beernem.

aangezien het om een gemeenschapsinstelling gaat voorzien wij ook een deel ruimtelijke integratie door middel van openbare en semi-openbare delen en continuïteit in landschap waardoor de instelling voor de omliggende gemeenschap ook een positieve invloed kan uitstralen.

o.a. een deel openbaar plein, geïntegreerde bushalte en een polyvalente zaal voor gemeenschappelijk gebruik en zichtbaar landschappelijke elementen kunnen in ons voorstel door de bewoners van beernem gebruikt en ervaren worden en mogelijk de potentiële negatieve uitstraling van een gesloten instelling deels helpen omkeren.

de zoektocht naar aanvaardbare mogelijkheden voor diverse vormen van terreinafsluitingen, de weloverwogen inplanting van gebouwen en in het algemeen de beeldwaarde en afwerkingsgraad van de infrastructuur en aanplanting zullen in grote mate gebruik en integratie ervan bepalen.

als ontwerper is het eveneens onze taak een (lange-termijn) visie te ontwikkelen met betrekking tot de infrastructuur om de meest ideale omstandigheden te creëren waarin pedagogen hun doelstellingen kunnen realiseren.

een belangrijk facet in de ontwikkeling van een masterplan is de meerjarenplanning.

dit heeft als gevolg dat er in de fase van de masterplanning door de ontwerper flexibele mechanismen moeten ingebouwd worden om steeds wijzigende eisen en inzichten op te vangen zonder aan de intrinsieke kwaliteiten van gebied en infrastructuur afbreuk te doen.

deze dynamiek wordt op gang gebracht van bij de aanvang en wordt de vierde dimensie van het project: 'de tijd'.

in het ontwerp werd hiervoor een methode en ruimtelijke strategie ontwikkeld die in staat is flexibel in te spelen op het programatisch conflict dat ontstaat in de beheersing van vooropgestelde doelstellingen als daar zijn ;

opsluiting <vrijheidsgevoel, controle> <privacy, beernem> <'de zande', e.a.

indien door gewijzigde inzichten de infrastructuur herbestemd dient te worden kunnen deze ingebouwde mechanismen eveneens aangesproken worden.

relatie ontwerp - opdrachtgever

in de ontwikkeling van een masterplan is de relatie tussen ontwerper en het opdrachtgevend bestuur de peiler en constante toetssteen voor de slaagkansen van het project.

dit wil niet zeggen dat opdrachtgever en ontwerper het steeds eens moeten zijn, maar dat er een luisterbereidheid moet zijn en een vruchtbare kruisbestuiving ontstaat tussen de kennis en ervaring van beiden.

wij geloven erin dat voornamelijk een constructieve dialoog tussen de partners kan leiden tot een visionair en bruikbaar resultaat.

in deze omstandigheden is de oproep tot kandidaten een eerste stap in het proces om de gevoeligheden te toetsen en de ontwerper vooral een eerste aanzet te laten maken vanuit zijn eigen inzichten en ervaringen.

het is slechts na een evaluatie van de voorstellen dat een kritisch, doch opbouwend antwoord van de opdrachtgever de ontwerper kan aanzetten om een verfijnd en evenwichtig project uit te werken.

het voorliggend ontwerp is de resultante van een eerste intensieve zoektocht van een ontwerpteam om de complexe problematiek van de gesloten instelling uiteen te rafelen in relevante onderdelen om deze nadien met de nodige poëzie terug samen te laten smelten.

in deze zoektocht hebben wij vaak beslissingen genomen waarvan we vinden dat de opdrachtgever als bevoorrechte partner ontbreekt.

duurzaam ontwerp

de basiskrachtlijnen van het masterplan en de individuele gebouwen werden gedurende het ontwerpproces steeds getoetst op de principes voor duurzaam beheer en gebruik van infrastructuur.

verder doorgedreven analyse zal in overleg met de opdrachtgever bij de verdere uitwerking van de deelelementen worden onderzocht op basis van de hiernavolgende ontwerp- en beoordelingscriteria:

1. basisprincipes duurzaam ontwerpen

- de ontwerpmethodiek bij het duurzaam ontwerpen spits zich vooral toe op het beheersen van drie belangrijke stromen met name : de energiestroom
de materialenstroom
de waterstroom

- de milieupact van deze drie stromen in de levensloop (LCA) van het gebouw wordt in sterke mate bepaald in de ontwerpfase er wordt dan ook gestreefd naar een beheersing van deze stromen door middel van ontwerpcriteria op drie niveaus :

- 1-ruimtelijke ontwerpcriteria; o.a. compactheid en oriëntatie,
- 2-bouwtechnische ontwerpcriteria ; o.a. isolatie, wind en luchtdichtheid, warmteopslag, zomerisolatie, zonnewering, gebruik van milieuclassificatie in toegepaste materialen en constructies.

3-installatietechnische ontwerpcriteria ;

- o.averwarmingsinstallaties met toepassing van interne - en zonne-winsten, ventilatie met warmterecupertie, koeling d.m.v. nacht- en/of noordventilatie, regenwaterinstallaties

2. toelichting van de duurzame ontwerpcriteria

- DE ENERGIESTROOM:

reeds van vanuit het ruimtelijk ontwerp wordt de energiestroom beheerst door compact te ontwerpen, door een goede oriëntatie, door een goede compartimentering en zonering in het gebouw. de meest zuidelijk georiënteerde ruimten genereren passieve zonnewarmte, al dan niet met gebruik van een bufferzone. de meest noordelijke worden afdoende geïsoleerd of gebufferd om afkoeling te beperken, doch kunnen d.m.v. gecontroleerde ventilatiestromen voor het nodige passieve koelvermogen zorgen. Joorgedreven controle op basis van compartimentering tussen meer en minder te verwarmen ruimten, gecombineerd met inherente warmtewinsten door bezetting moet de input van externe energie in winter- en zomerregime beperken.

door de bouwtechnische details wordt de energiestroom (energieverbruik) eveneens beperkt: de isolatie van de buitenschil wordt zoveel mogelijk opgedreven en de buitenwanden worden winddicht en luchtdicht uitgevoerd. de warmteverliezen worden op die manier beperkt. op gebied van verwarmingsinstallaties streven we naar een installatie op lage temperatuur en met straling (muur of vloerverwarming).

voordelen hiervan zijn: - Beter rendement

- Gemakkelijk te koppelen aan zonneenergie
- Gezonde verwarming

- DE MATERIALENSTROOM:

de gebruikte materialen worden gekozen met een zo laag mogelijke milieupact vanuit hun levensloopanalyse (LCA). door het ontwerpteam wordt gebruik gemaakt van de milieuclassificatie van NIBE, de gebruikte materialen situeren zich waar mogelijk in klasse 1 en 2 (de meest milieuvriendelijke).

bouwfysisch is het van belang dat de juiste constructie met de juiste opbouw en de juiste materialen worden toegepast. vooral het gebruik van de juiste isolatiematerialen op de juiste manier aangebracht is van belang. op die manier zal een constructie voldoen aan de volgende eisen:

- goed isoleren ;thermisch en akoestisch
- voldoende dampopen
- voldoende hygroscoopisch
- voldoende brandwerend
- voldoende warmteopslag
- voldoende zomerwarmte remmend

- DE WATERSTROOM :

wordt in de gebuiksfase beheerst door :

- waterbesparende maatregelen
- regenwater te scheiden van rioolwater
- afvalwater te zuiveren

- regenwater zo veel mogelijk te bufferen en herbruiken wij opteren voor een volledige zuivering van de geproduceerde afvalwaters voor herbruik.

technisch zal hiervoor gebruik gemaakt worden van voorzuivering via rietvelden, en biologische filtering door middel van specifiek hiervoor gekweekte plantenculturen die o.a. zeer goed gedijen op daken e.d.

- DE AFVALSTROOM:

wanneer de vorige stromen beheerst worden, wordt meteen de afvalstroom beperkt. afval onder de vorm van afbraakmaterialen, afvalwater of afvalwarmte en broeikasgassen worden beheerst door een goed concept bij het ontwerpen van het gebouw. hierdoor worden de afvalstromen niet alleen beperkt maar eventuele afval zal minder milieubelastend zijn. hieronder kan eveneens de grondbalans gerekend worden.

in dit voorstel gebruiken we de gewenste nivellering van het terrein om de uitgegraven grond voor kelderniveaus en vijvers te recupereren en de af te voeren grond zoveel mogelijk te beperken. het streefdoel is een neutrale grondbalans op eigen terrein.

energie-prestatie:

is een rekenmethode waarbij bepaald wordt hoeveel energie jaarlijks door het gebouw zal verbruikt worden. deze energieprestatie wordt uitgedrukt in Kwh(of Mj)/jaar /m³ of m² en is de hoeveelheid energie die nog met fossiele brandstof zal moeten bijgestookt worden om het gebouw op comforttemperatuur te houden (+/-19°C) .de energieprestatie wordt bekomen door de som te maken van alle warmteverliezen en -winsten van een gebouw zoals:

- verliezen door de buitenschil
- verliezen door ventilatie
- winsten door passieve en actieve zonneenergie
- interne winsten (personen, lampen, toestellen enz....)

door het ontwerpteam zal deze rekenmethode toegepast worden in de ontwerpfase zodat het ontwerp kan bijgestuurd worden op zijn ecologische kwaliteiten.

er zal gestreefd worden naar een netto energiebehoefte (door niet duurzame energie te dekken) lager of gelijk aan 25 à 30 kWh/m³/jaar.

elektriteitsverbruik zal eveneens beperkt worden door het gebruik van minder energieverbruikende apparaten zoals het toepassen van spaarlampen e.d.. een goede daglichttoetreding zal ervoor zorgen dat kunstlicht minder noodzakelijk wordt.

3 drie stappen strategie:

bij het ontwerpen wordt de drie stappen strategie toegepast en bestaat uit de volgende stappen:

1- stromen zoveel mogelijk beperken.

vb: energieverbruik beperken door goed isoleren.

2- zoveel mogelijk duurzame stromen gebruiken

vb: - gebruik maken van passieve zonne-energie en interne winsten.

3- niet duurzame stromen zo duurzaam mogelijk toepassen.

Vb .centrale verwarming op aardgas met HRC ketel. of eventueel overschot op bestaande installatie hiervoor aanwenden en zo dit rendement opdrijven.

4 hiërarchie in de maatregelen:

in de maatregelen die opgesomd werden is zowel een ecologische als financiële hiërarchie te onderkennen. bepaalde maatregelen vragen een kleine investering die dan vrij snel teruggewonnen wordt door de besparing die ze realiseren. (vb = isoleren) de ecologische terugwinst is dan ook aanzienlijk door de vermindering van de milieulast (CO2 uitstoot) andere maatregelen vragen grote investeringen en geven minder opbrengst zowel financieel als ecologisch. (vb het gebruik van fotovoltaïsche zonnecellen) de bouwheer zal door het ontwerpteam in de ontwerpfase geïnformeerd worden omtrent welke maatregelen vrij snel ecologisch en financieel zullen teruggewonnen worden en welke op middellange of lange termijn. op deze manier kunnen bewuste ecologische keuzes worden gemaakt, waar nodig mits bijsturing van de begroting.

DEEL 1

SITUERING VAN HET BOUWTERREIN IN DE OMGEVING

de site situeert zich tussen het kanaal brugge-gent met jachthaven, de spoorweg en de gewestweg die beernem-centrum verbindt met de autosnelweg. de site is ingesloten in woongebied met een storende aanwezigheid van een actieve bedrijvenzone ten noorden grenzend aan het kanaal. om het centrum van beernem te bereiken, is het nodig het kanaal over te steken. analyse van de omgeving en impact op het terrein de onmiddellijke omgeving van de site heeft een aantal kenmerkende invloeden. wat de omgevende straten betreft kunnen we het volgende vaststellen:

er is de gewestweg die rakelings aan het terrein voorbijdraait en voornamelijk een geluidsoverlast veroorzaakt op het recent aangekochte deel van het terrein. de bushalte is het aansluitingspunt voor het openbaar vervoer waarbij de spoorweg iets verderop gelegen is met het station. het centrum van Beernem bevindt zich echter in tegenovergestelde richting noordwaarts. de gewestweg functioneert als verbindingsweg tussen autosnelweg, spoorweg en centrum beernem. de sint-andreaslaan is een relatief drukke gemeenteweg door het feit dat de industrie deze weg als ontsluitingsweg moet benutten op weg naar de autosnelweg. de kanunnik david straat is een typische woonstraat met open bebouwing. De oostelijke woonwijk vormt deel van een meer gesloten woonkern in de ruimere randzone van beernem. de site vormt een deel van deze woonkern.

tegenover de site bevindt zich een shoppingcenter met parking dat functioneert als lokaal commerciële centrum. het park aan de overzijde van de stationsstraat is de groene long van de omgeving. Ten westen van de site vinden we een woonverkaveling in het groen. deze groene omgeving heeft een rustgevend effect op dit deel van de site. Ten noorden bevindt zich een weiland aansluitend op een aantal bedrijven die hier gesitueerd zijn aan het kanaal brugge-gent.

na herlocalisatie van de bestaande bedrijven kan dit deel uitbreiding van de instelling of woongebied worden. de stankhinder, problemen met de creatie van dioxine en overlast voor de woonbuurt, zijn voldoende redenen om bij het aflopen van de milieuvergunning in 2007 deze locatie om te vormen tot woongebied of gemeenschapszone. een centraal gedeelte van het huidige industriegebied zou een verdere uitbreiding van de instelling kunnen vormen. zolang een voldoende buffering kan gerealiseerd worden met eventueel een gemeenschappelijke zone of publiek traject doorheen dit woongebied.

GLOBAL OVERZICHT - ANALYSE

ONTWERPSTRATEGIE

IMPACT VAN DE OMGEVING OP HET TERREIN

om de noodzakelijk harde grens die gemaakt moet worden tussen de instelling 'de zande' en beernem zoveel mogelijk op te heffen, worden een aantal omgevingselementen doorgetrokken. zo wordt zowel het overliggende park, als het aangrenzende weiland, als de verhardingen eigen aan het commercieel buurtcentrum, geïntegreerd in de instelling.

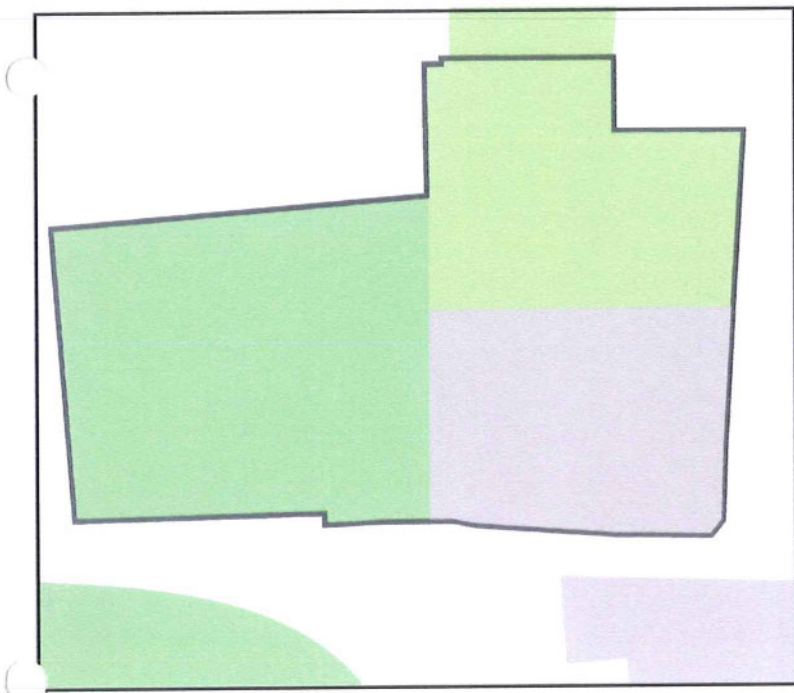
door de grotere deelgebieden ontstaat een drieledigheid, die het terrein indeelt in drie sferen : bos, weiland, stad. om de samenhang van het landschap te behouden, worden de landschapselementen met behulp van een raster verspreid over de drie zones. hierdoor ontstaat een homogeen beeld dat toch de eigenheid van de drie entiteiten behoudt.

de materialisatie, plaatsing en omvang van deze landschapselementen zijn variabelen die tijdens het ontwerpproces, of later ten gevolge van programmatische of pedagogische verschuivingen, kunnen heringevuld of aangepast worden. dit zonder aan de ontwerp strategie te raken.

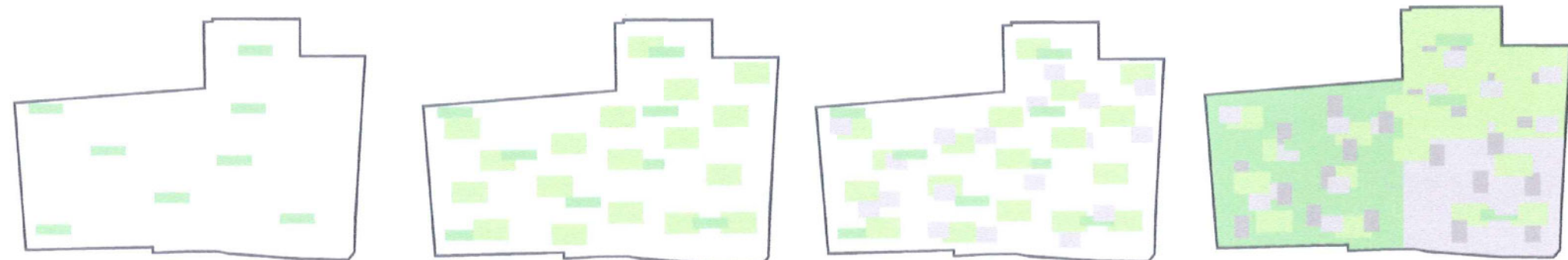
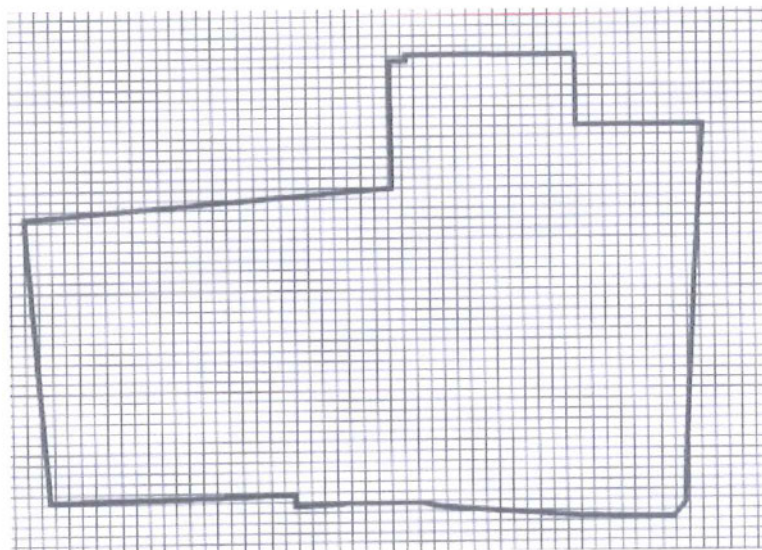
GLOBALAAL OVERZICHT - ANALYSE

ONTWERPSTRATEGIE

BEHANDELING VAN HET LANDSCHAP

door de grotere deelgebieden ontstaat een driedeligheid, die het terrein indeelt in drie sferen : bos, weiland, stad. om de samenhang van het landschap te behouden, worden de landschapselementen met behulp van een raster verspreid over de drie zones. hierdoor ontstaat een homogeen beeld dat toch de eigenheid van de drie entiteiten behoudt. de materialisatie, plaatsing en omvang van deze landschapselementen zijn variabelen die tijdens het ontwerpproces, of later ten gevolge van programmatische of pedagogische verschuivingen, kunnen heringevuld of aangepast worden. dit zonder aan de ontwerpstrategie te raken.

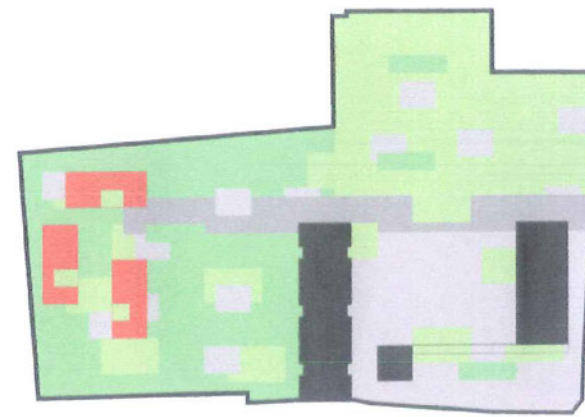
GLOBAL OVERZICHT - ANALYSE

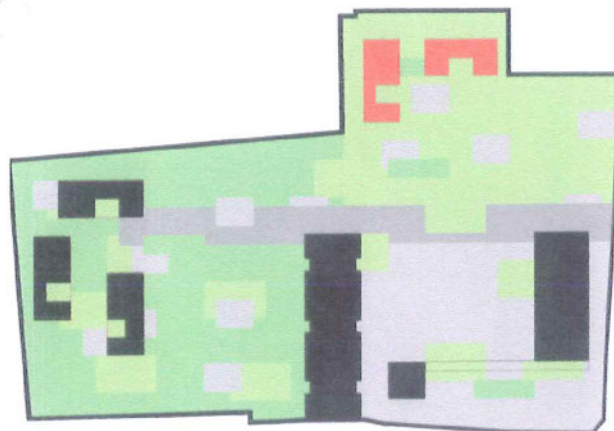
SCHUUR

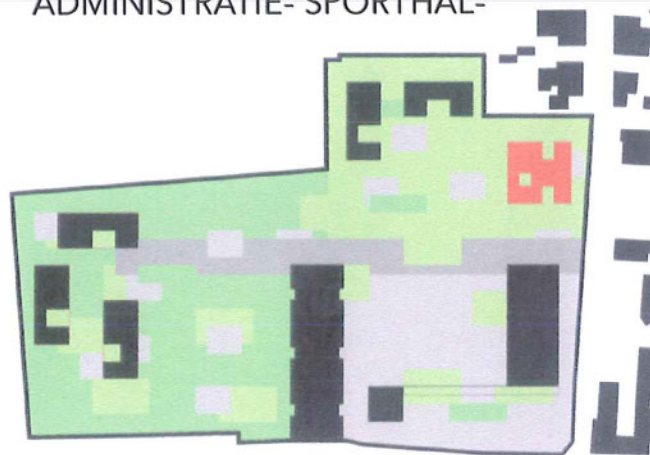
ADMINISTRATIE- SPORTHAL-

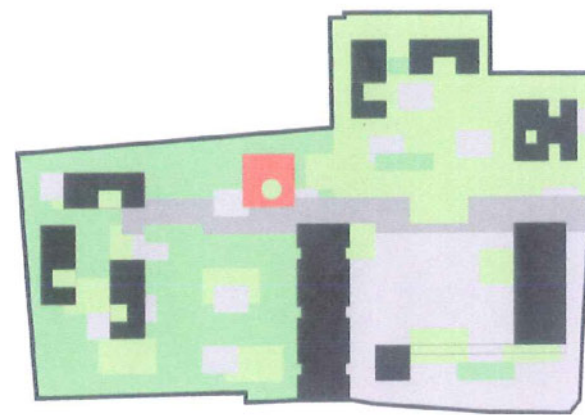
GESLOTEN LEEFGROEPEN

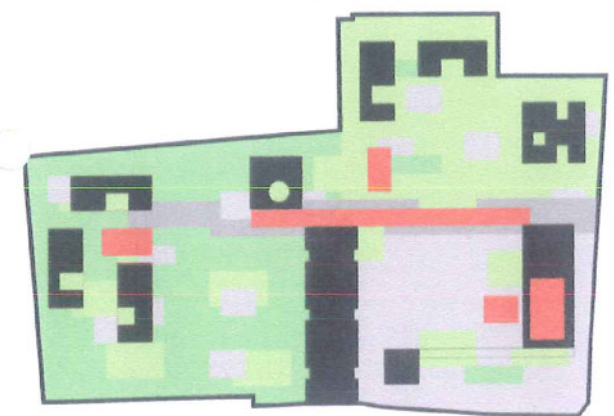
HALFOPEN LEEFGROEP

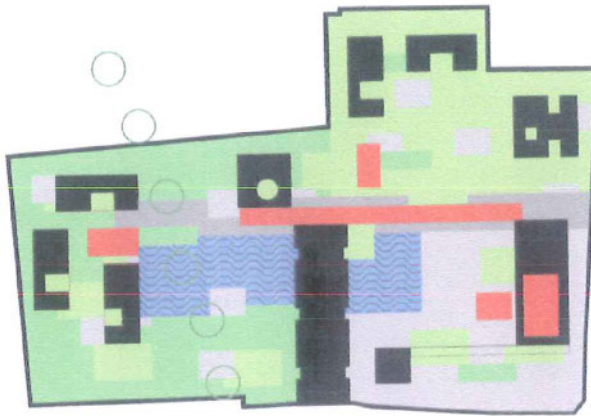
KAMERTRAINING

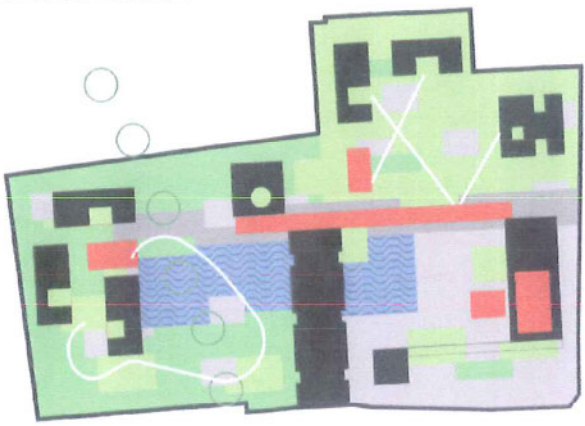
SCHOOLTJE

SPORTINFRASTRUCTUUR

WATER

PADEN EN LOOPLIJNEN

WATER

de centrale inplanting van de vijver 'verheft' de schuur als object.
door het omgeven van de schuur met water ontstaat een zekere veiligheidszone waarin de terrassen van de schuur gescheiden blijven van het terrein
de centrale ligging laat iedereen genieten van de vijver en het verhoogt de bereikbaarheid van de waterzuiverende rietvelden vanuit ieder gebouw.
de uitgravingen op het terrein worden deels verwerkt in de geluidswal rond de gesloten afdeling en de heuvels van de leefgroepen. op deze wijze wordt aan hergebruik gedaan van de bestaande grondmassa's.

SPORTINFRASTRUCTUUR EN LOOPPADEN

de hoofdader wordt gevormd door een loopweg die beide terreindelen verbindt. de secundaire looplijnen gaan een relatie aan met het patchwork.
de buitensportinfrastructuur is in voldoende mate aanwezig en verspreid over de site zodat een onafhankelijk gebruik mogelijk wordt.

ONTWERPSTRATEGIE

INPLANTING GEBOUWEN

na afbraak van het merendeel van de bestaande gebouwen uitgezonderd de historische schuur, ontstaat de ruimte voor een nieuwe visie.
de gebouwen worden ingeplant binnen dezelfde structuur maar dienen ook ter versterking van de sfeer van elk van de deelgebieden:

het situeren van een ondergrondse parking met een bovenliggend plein op de hoek van beide omringende woonstraten creëert de ideale ontsluiting voor de site. de parking is de hoofdtoegang voor al het gemotoriseerde verkeer dat de instelling bezoekt en de permanente parkeergelegenheid voor het personeel en de stafleden in totaal 30 plaatsen. bovengronds is er een beperkte parkeergelegenheid voor zes plaatsen voor tijdelijke bezoekers op korte afstand van de ontvangst.

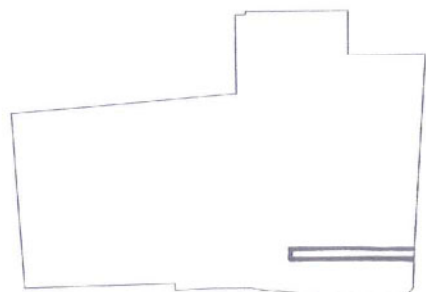
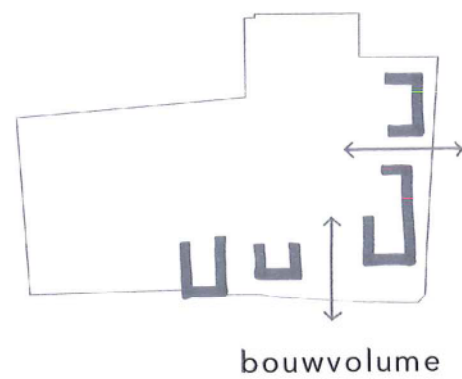
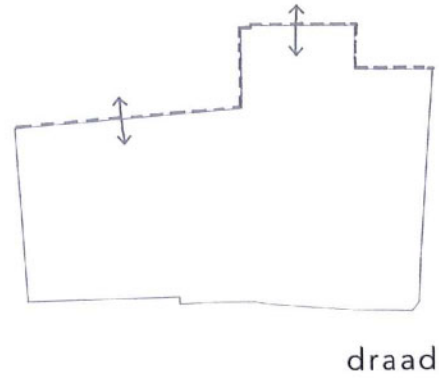
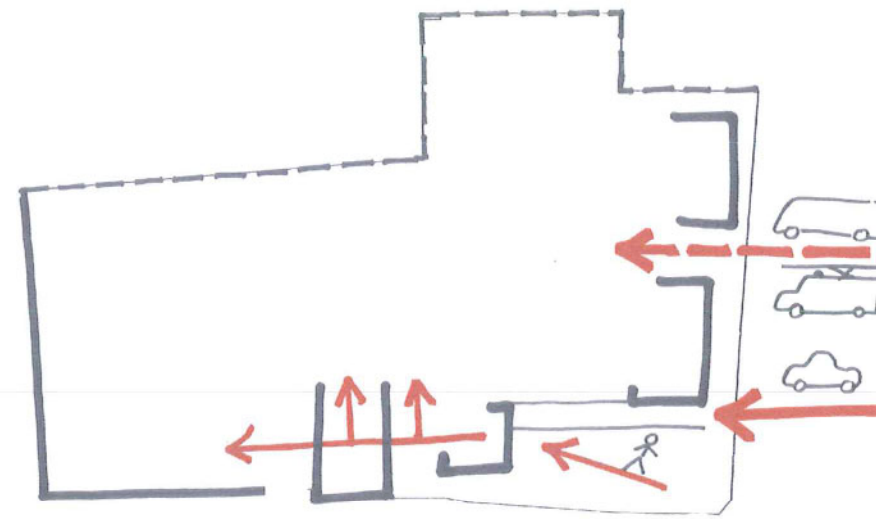
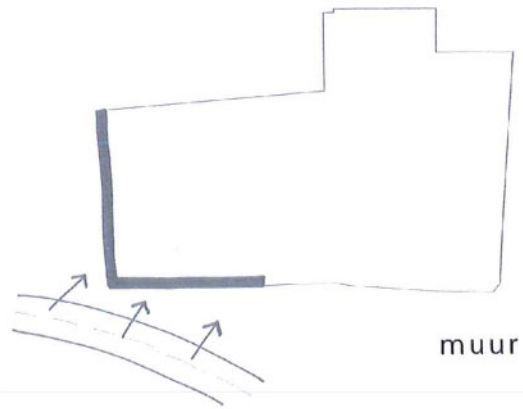
zo zal de groepering van parking, administratie, schuur en sporthal een versterking bieden aan het overliggend commercieel buurtcentrum.
de vrij ingeplante leefgroepen zullen zoveel mogelijk opgaan in het natuurlandschap:
waarbij de gesloten leefgroepen worden gepland in het besloten groen van het 'bos' en in de rustigste zone van het beschikbare terrein en de halfopen groepen opgaan in het weiland en hierdoor ook meer relatie en uitzicht krijgen op de activiteiten in de instelling. de halfopen leefgroepen vormen een buffer naar de privéverkeveling en wordt zo noordelijk mogelijk ingeplant zodat een grote hoeveelheid open ruimte ten zuiden overblijft.

het situeren van de administratie nabij de inkomzone en aansluitend op een ontvangstplein is een evidentie. een snelle en efficiënte ontvangst van bezoekers en jongeren blijft mogelijk.
de kamertraining is gesitueerd nabij de studio's die een voordeel krijgen op de rustige woonstraat. het huiselijke karakter van de woonbuurt leunt aan bij de betrachting van reïntegratie.

het schooltje dient zowel door de gesloten afdeling als de halfopen groepen bereikt te kunnen worden zonder met elkaar te interfereren. dit verklaart haar plaatsing op de grens tussen beide terreindelen.
de sporthal heeft met haar bouwhoogte alle redenen om zich te situeren aan de straatzijde. een noord-zuid oriëntatie van de sporthal vormt op deze wijze een verderzetting van de bestaande straatgevelwand. op deze wijze blijft het zuiderse zonlicht ongehinderd haar invloed hebben op het terrein en is er sprake van een uitnodigend effect.

GLOBAL OVERZICHT - ANALYSE

ONTWERPSTRATEGIE

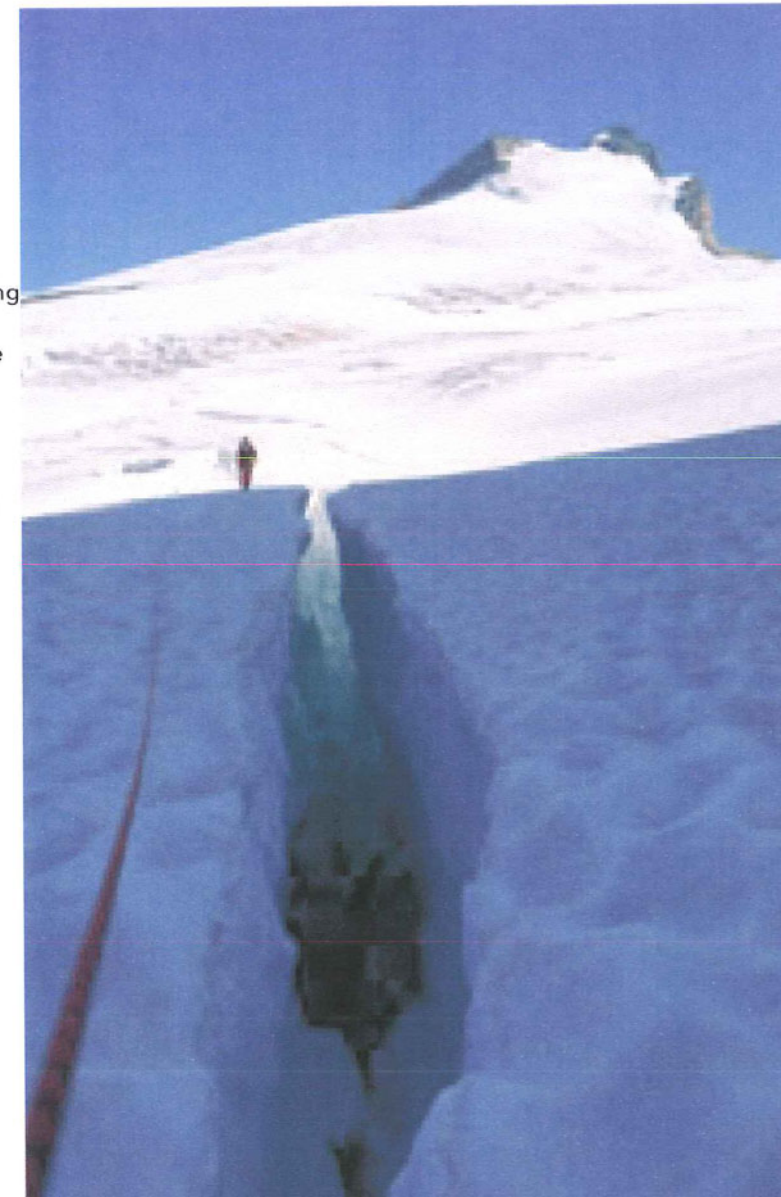

ONTSLUITINGEN

de ontsluiting van het terrein wordt gesitueerd aan de kannunik david-sstraat vanwege de drukke bezetting van de sint andreaslaan. bij raadpleging van het mobiliteitsplan van beernem en na gesprekken met de technische dienst van beernem wordt duidelijk dat de realisatie van de ontsluitingsweg naast de autosnelweg van het industrieterrein nog niet voor morgen is. dit betekent dat de overlast van de sint andreaslaan als route voor vrachtwagens nog enige tijd zal aanslepen. de heraanleg als gemeenteweg op kosten van de gemeente zal in die zin ook uitgesteld worden. een directe ontsluiting van het terrein op deze twee drukke aders is daarom af te raden, zoals het programma ook duidelijk stelt.

AFSLUITINGEN

het terrein kan op meerdere wijzen afgesloten worden van de buitenwereld. de afsluiting met muur aan de gewestweg en de westzijde van de site heeft haar reden van bestaan vanwege de bestaande geluidsoverlast. een afsluiting met draad kan ter plaatse van de noordelijke grens van de site met het achterliggende weiland en de overgang naar de bedrijvzone. aan de oostzijde en ter plaatse van de ontvangstzone aan de sint-andreaslaan zal het terrein een afsluiting krijgen door middel van de bestaande en nieuwe gebouwen. een scheiding van het publieke en private domein wordt verwezenlijkt door de insnijding in het terrein van de parkingtoe- en uitgang.

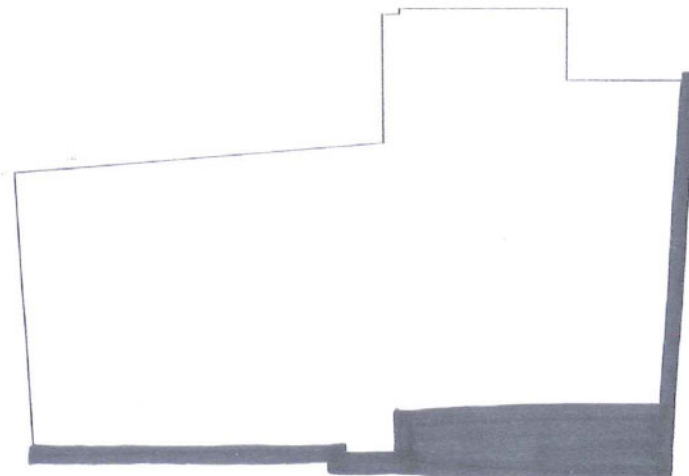

GLOBAL OVERZICHT - ANALYSE

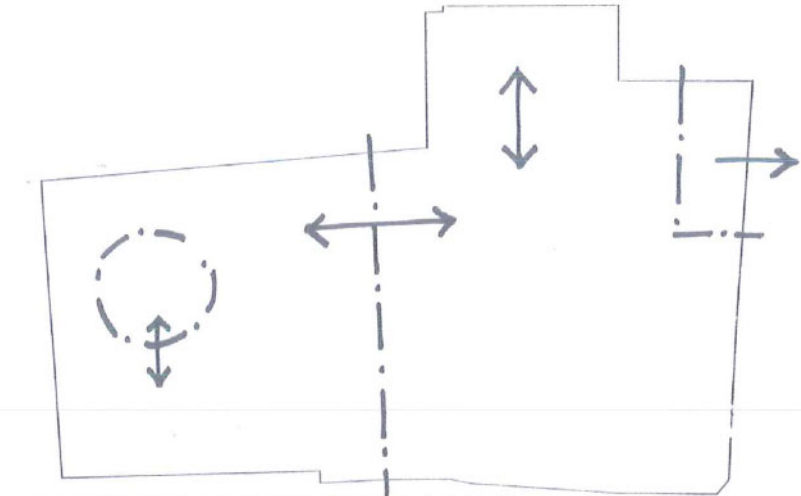
ONTWERPSTRATEGIE

SCHEIDING PUBLIEK EN PRIVAAT

de beleving vanuit de instelling is één benadering, de ervaring van het domein als voorbijganger, is een ander niet te verwaarlozen aspect van het ontwerp
centraal staat de schuur als letterlijk bindteken met beernem door het organiseren van evenementen en overkoepelende activiteiten zal de gemeenschap meer vertrouwd worden met de instelling
het publieke pleintje dat de toegang vormt voor de bezoekers van de instelling is uitgebouwd tot een heuse vertoefzone voor het publiek. een aanwinst voor de beernemse publieke ruimte
door het pleintje één trede te verhogen, uitgevoerd in hout, ontstaat een aangenaam 'parvis' voor het administratieve gebouw.
het plein wordt aangekleed met houten zitbanken, een bloeiende beplanting, kunstwerken en speeltoestellen voor de kinderen, georganiseerd rond de imposante treurbeuk.
de open toegang naar de ondergrondse parkeergarage scheidt publiek en privaat terrein.
doorheen een semitransparant hekwerk is er een vage band tussen het publieke pleintje en het centrale plein van de instelling.
ook het verbrede voetpad met bomenrij langsheen de kannunik davidstraat ter hoogte van de sporthal, is een verrijking van de publieke ruimte.
ter hoogte van de studio's sluiten we aan bij het bestaande gabariet van 'huisje-tuintje'.
langsheen de drukke stationstraat sluit een hoge muur de instelling af.
dit beeld verwijst naar de parkmuur aan de overzijde van de straat.
de muur ligt iets terug op het terrein wat toelaat een rij hoogstammige bomen voor de muur te planten wat de visuele impact verzacht.
de weelderige beplanting achter de muur onttrekt het zicht op de gesloten leefgroepen.

publiek pleintje

VEILIGHEIDSZONES

de veiligheidszonerings op het terrein bestaat in de eerste plaats uit de gesloten afdeling en anderzijds de halfopen afdeling. ter plaatse van de schuur bevindt zich de grens. het klasgebouw vervolledigt de grens tussen beide terreindelen. de schuur functioneert als overgang tussen beide zones. in de schuur zijn er de nodige veiligheidssassen tussen jongerencafetaria, bezoekerszaal en inkomfoyer. ter plaatse van de administratie kan men niet onopgemerkt voorbijgaan

DEEL 2

HET TERREIN IN DETAIL

GROEN

WEILAND EN GRASVELD

Gras is in verschillende vormen te vinden op het terrein; er is klassiek gazon dat uitnodigt tot spelen en luieren; er is gras op de open plekken in het bos; er zijn delen hooiweide die slechts één of twee maal per jaar gemaaid worden en geschikt zijn voor het planten van bloembollen en wilde bloemen. Het ongemaaide gras versterkt de landelijke sfeer van het halfopen regime. Er is ook de weide en ten slotte de dakbegroeiing die voornamelijk uit grassen zal bestaan.

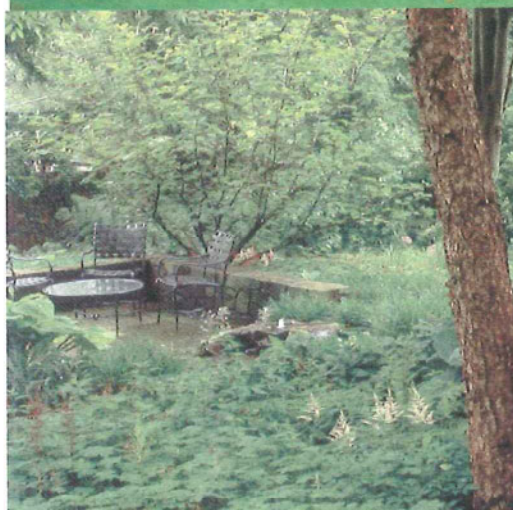
BOS EN DICHT STRUIKGEWAS

Het 'bos' -eigenlijk is het veeleer dicht struikgewas of struweel- geldt als onderlegger voor de gesloten zone; als continuering van het omliggende landschap.

Het functioneert op twee manieren: samen met de heuvel en de muur vormt het een buffer naar de storende invloed van de provinciale weg en anderzijds is het een zichtscherf om de omheining aan het oog van de jongeren te onttrekken.

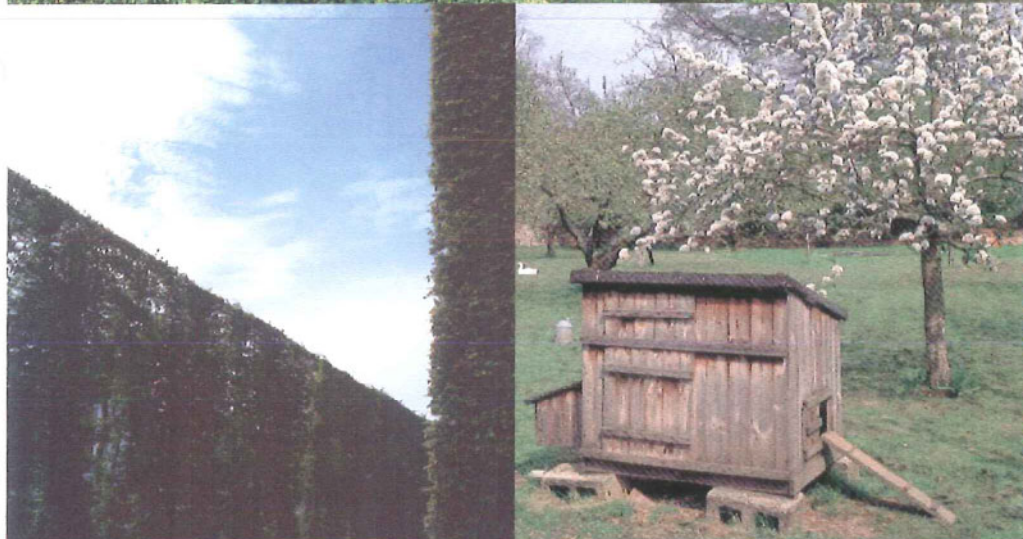
Er loopt een kronkelend joggingpad dat een circulair traject aflegt langs open plaatsen in het bos en over het water heen langs een terras-eiland in de vijver.

Als beplanting stellen we voornamelijk streekeigen planten voor: hulst, hazelaar, mispel, vlier, wilde rozen, sleedoorn, meidoorn, wilde liguster, sneeuwbes, klimop, els, haagbeuk enz.

HET TERREIN IN DETAIL

GROEN

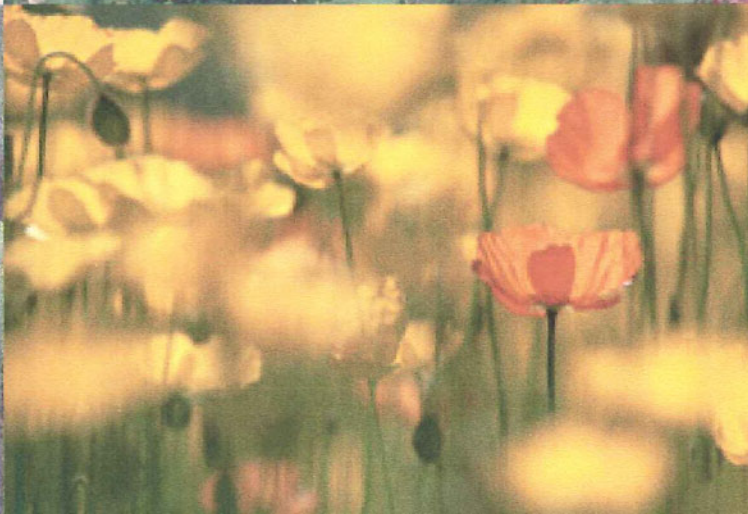
BLOEMENTUINEN

Naast de kamertraining en langs de straat liggen omhaagde bloementuintjes. Deze hebben uiteraard en vooral een esthetisch oogmerk. Toch kunnen zij ook een rol spelen in het didactisch project van de instelling. Wij stellen voor om de kamertraining een gemeenschappelijke tuin (met terras) te geven die ze ook samen in groep onderhouden. De studio's daarentegen beschikken over een persoonlijk voortuintje waarvoor de bewoner alleen verantwoordelijk is. De voortuintjes continueren het straatbeeld en bevestigen de jongeren in de studio's als burgers.

HAGEN EN BOOMGAARD

Samen met de weide spelen de boomgaard en de gesnoeide inlandse hagen een sfeerbepalende rol in de halfopen afdeling. Hagen en boomgaard zijn elementen van ons traditioneel agrarisch landschap. Beuk of meidoorn komen in aanmerking voor de hagen. Het praktische nut als zichtscherf voor de omheining is evident.

HET TERREIN IN DETAIL

GROEN

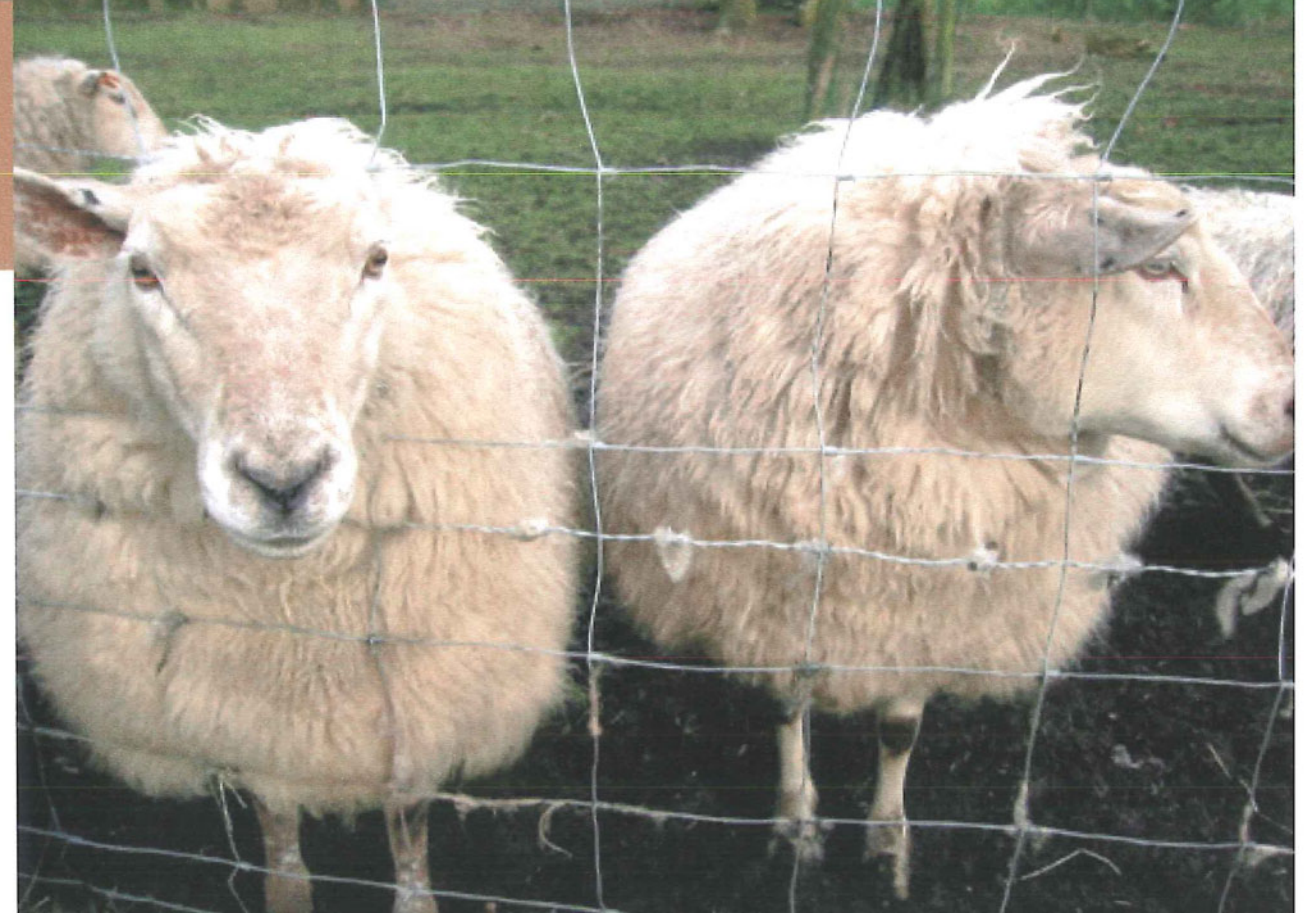
DIEREN

DAKBEGROEIING

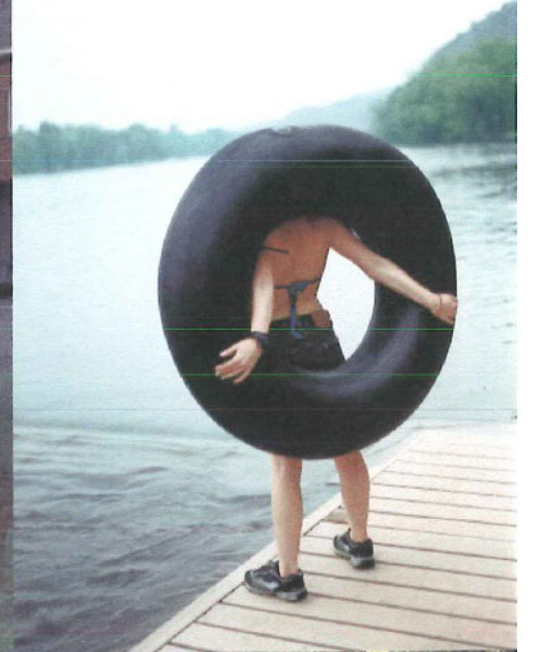
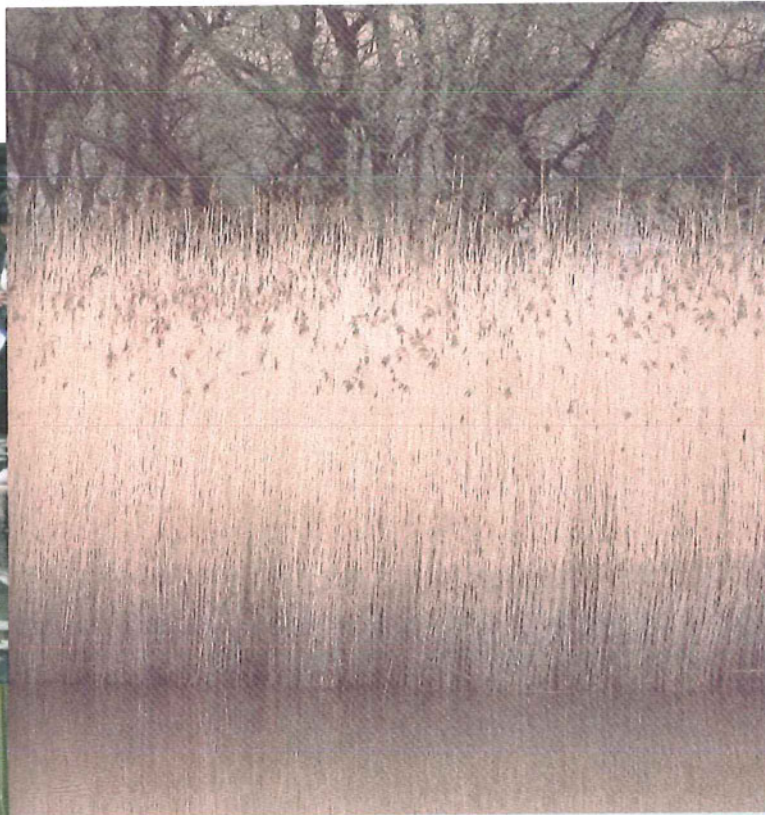
Binnen het concept duurzaam bouwen past ook het idee van begroende daken. Een groot deel van de daken van de instelling zijn plat. Al deze daken kunnen begroeid worden waardoor een betere integratie van de gebouwen in de natuur mogelijk is. Het regenwater wordt gebufferd na elke regenbui. De daken spelen ook een rol in het concept 'integraal waterbeheer' waar zij als filter voor voorgezuiverd afvalwater fungeren.

In de halfopen afdeling en in het kader van het traditioneel agrarisch landschap is er zeker plaats voor dieren. voor zover dit te organiseren valt, denken we hierbij aan dieren met een hoog knuffelgehalte type kinderboerderij: schapen, geiten, ezels enz. Wij geloven sterk in het therapeutisch effect van verzorging van dieren op regelmatige basis. Het scherpert verantwoordelijkheidszin en zelfvertrouwen aan. Wij verwachten ook een positieve invloed op het 'huiselijk karakter' van de instelling.

HET TERREIN IN DETAIL

WATER

Water is een belangrijk toegevoegd element aan de site omdat we menen dat water een kalmerend effect heeft op mensen.

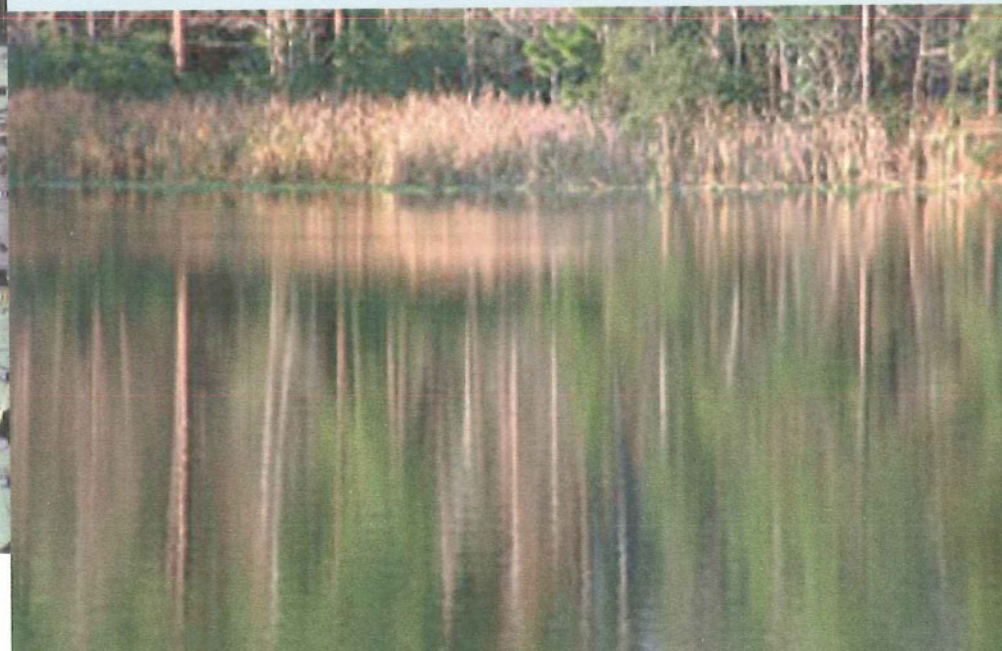
In de gesloten afdeling neemt de vijver, ondanks een strakke basisvorm, door overdadige beplanting het karakter aan van een wilde vijver. Riet en waterlelies groeien weelderig en in concurrentie met vele soorten waterplanten. Langs de boorden vinden we wateriris, gagel, kattestaart, lisdodde, koningsvaren en groot hoefblad ter versterking van het natuurlijk karakter .

Op uitgespaarde eilanden bevinden zich de mooiste essen op het traject van de oude gedempte beek.

In de grote vijver is ruim plaats voor rietvelden in functie van de zuivering van afvalwaters van de gehele instelling.

Een houten terras centraal in de vijver vormt een vluchtplaats voor rustzoekende jongeren.

Aan de andere kant van de schuur krijgt de vijver een meer stedelijk karakter door zijn ligging naast het plein.

HET TERREIN IN DETAIL

VERHARDING

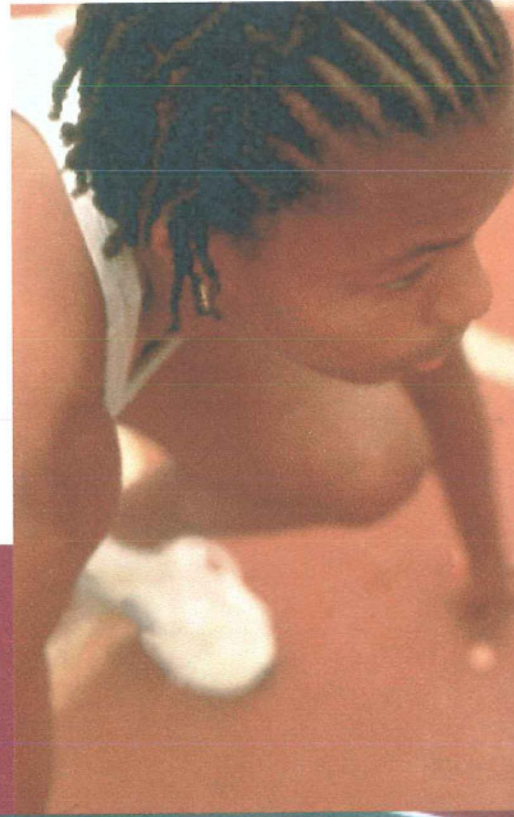
Door het combineren van verhardingen met sportvelden hebben we getracht de verharde oppervlakten te beperken. De grootste verharde oppervlakte is het centrale plein tussen schuur, sporthal en administratie. Dit is het hart van de instelling dat ook als speelplein voor de halfopen leefgroepen dient. Een ander plein bevindt zich tussen de gesloten leefgroepen. Dit plein functioneert autonoom als hart van de gesloten afdeling. Voorts bevindt er zich een verdiepte 'speelplaats' voor het schoolgebouwtje. De boorden vormen één lange zitbank. Basismateriaal is ter plaatse gestort geborsteld beton. Het raster van ca. drie bij vier meter verzekert een menselijke schaal. Oppervlakten in blauwe gebakken kleiklinkers en uitgewassen basaltbeton op strategische plaatsen versterken het patchwork. Sportvelden worden uitgevoerd in tartan. Houten terrassen (in duurzaam FSC-hout) liggen verspreid over het terrein.

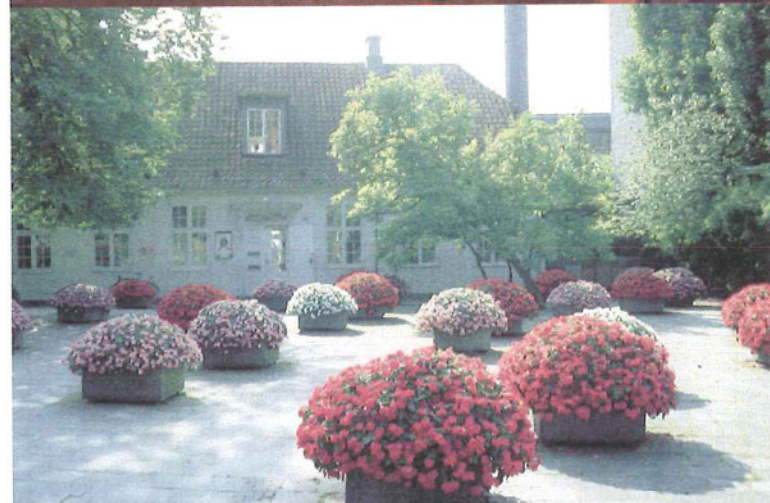
HET TERREIN IN DETAIL

SPORTINFRASTRUCTUUR

Elke afdeling heeft de beschikking over een volleybalveld.
Op het dak van de sporthal bevindt zich een multifunctioneel sportveld en op het plein ligt nog een half basketveld voor recreatief gebruik.
De beide afdelingen worden verbonden door een honderd meter lange sprintbaan. Deze kan gelden als metafoor voor het af te leggen traject: 'zo snel mogelijk terug naar buiten'. Een luifel verschaft tijdopnemers, trainers en supporters beschutting bij regen.

HET TERREIN IN DETAIL

LANDSCHAPSMEUBILAIR

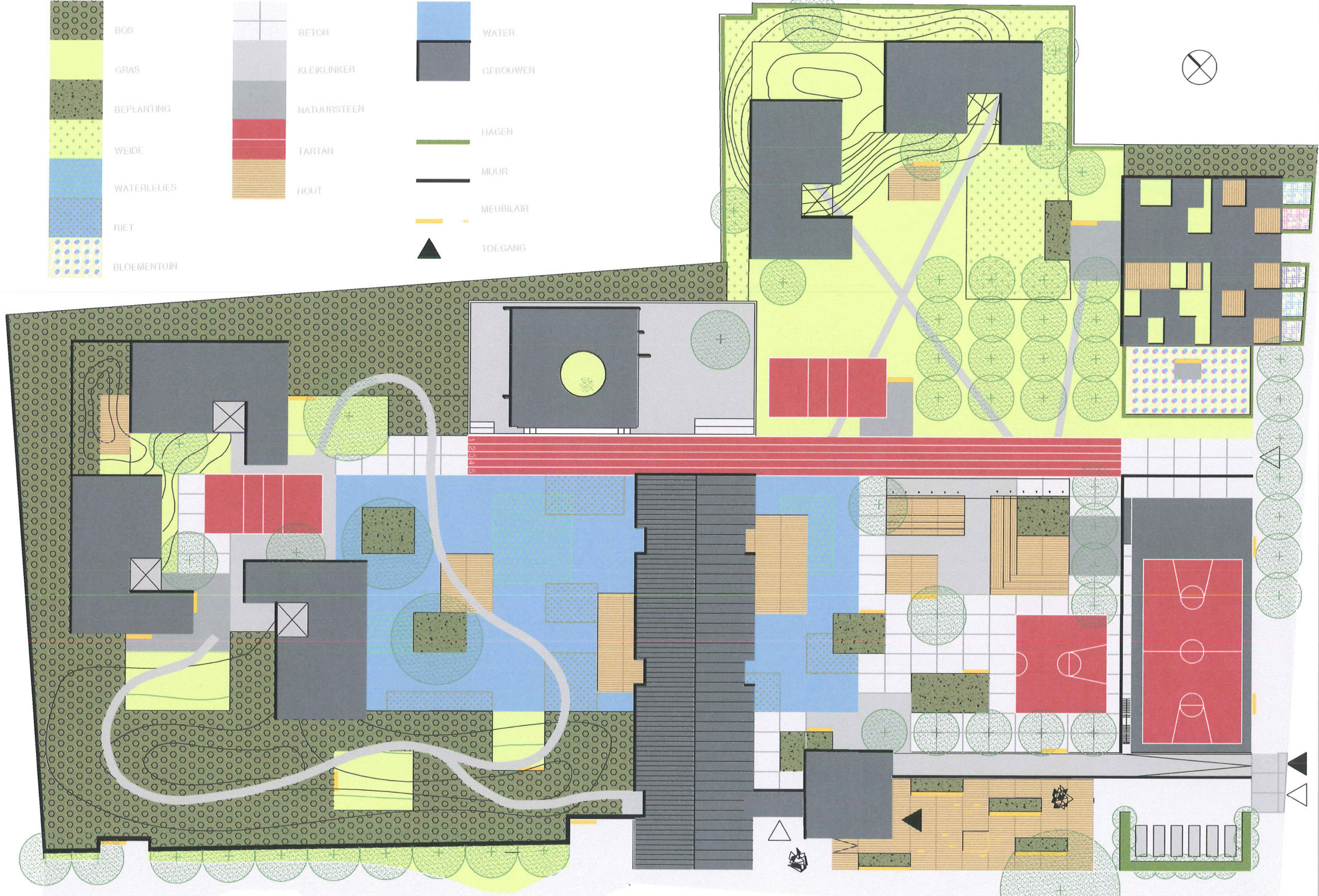
Overall verspreid over het terrein komen zitbanken voor. Zij nodigen uit tot zitten en genieten van de tuin.

Op het plein staat een podium en gradins in hout; om te kijken naar kleine acts of gewoon om op te hangen of te liggen zonnen.

Op het publieke plein voor het administratiegebouw bevinden zich lange zitbanken op een langgerekt houten plein. In de bakken achter de banken is plaats voor seizoensbeplantingen.

Een zandbak en speeltuigen nodigen de buurtbewoners uit om te komen vertoeven in de zon of de schaduw van de grote treurbeuk.

	BOS		BETON		WATER
	GRAS		KLEIKLINKER		GEBOUWEN
	BEPLANTING		NATURSTEEN		HAGEN
	WEIDE		TARTAN		MUUR
	WATERLELIES		HOUT		MEUBILAIR
	RIET		TOEGANG		
	BLOEMENTUIN				

GEBOUWEN IN DETAIL

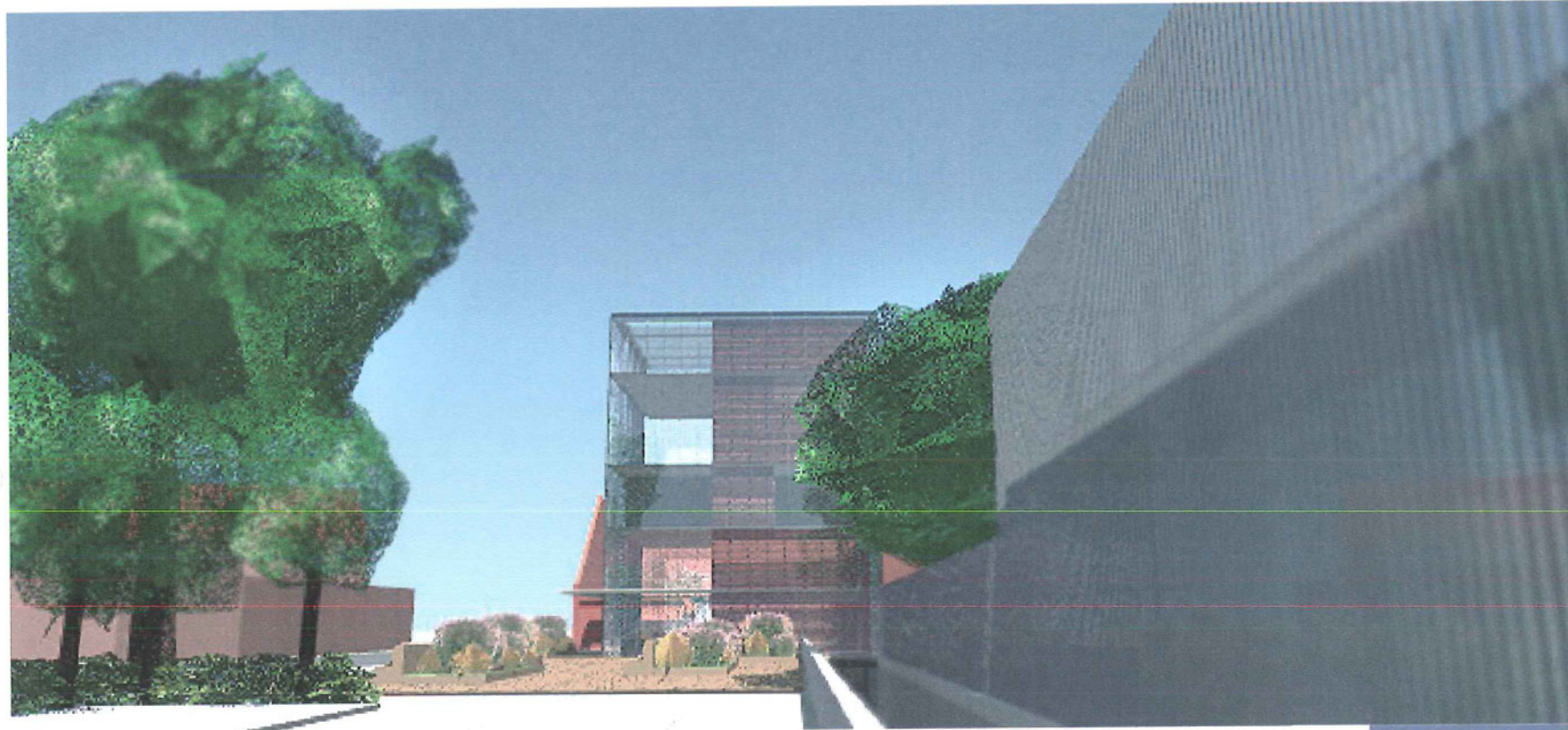
LOGISTIEK

ALGEMEEN

het logistieke deel van het programma is hoofdzakelijk in het 'stedelijke' deel van het terrein georganiseerd en vormt de eerste filter in de veiligheidszoning tussen openbaar en privaat terrein.

in de logistieke gebouwen onderscheiden we volgende veiligheidszones op het terrein :

- het openbaar domein: niet toegankelijk voor de jongeren
- de (semi)-publieke delen : <blauw> o.a.; administratie, dokterskabinet, polyvalente zaal,.. voor de jongeren slechts toegankelijk onder begeleiding.
- steeds toegankelijk voor begeleiders en personeel

PARKING EN ADMINISTRATIE

dit gebouwencomplex vormt de poort tot de instelling voor de belangrijkste verkeersstromen. het administratief centrum heeft een toegang via het openbaar plein en via de ondergrondse garage.

binnen het gebouw komen deze toegangen samen bij de balie die de onderscheiden stromen van personeel, bezoekers en jongeren controleert.

via de parking :

- inkom en parking voor personeel (auto's en fietsen)
- discrete toegang voor federale politie en hulpdiensten
- levering en verzending grootkeuken.

via het publieke plein :

- inkom en parking bezoekers
- toegang personeel (voetgangers)
- toegang schuur (bij teatervoorstellingen e.d.)

via het terrein :

- via sas toegang tot dokterskabinet
- via sas toegang tot administratie
- via sas, discrete sluikroute naar ontvangstleefgroep

het administratief gebouw is bewust opgedeeld in verschillende bouwlagen. als landschappelijke compositie vormt het torenvolume een tegengewicht voor het langgerekte volume van de schuur en is het gebouw een herkenbaar 'landmark' voor terrein en omgeving. deze compacte opbouw heeft verschillende praktische voordelen. we winnen kostbare terreinoppervlakte, het personeel krijgt uitzicht over de ruimere context, zowel op het terrein alsook de omgeving van beernem. de gestapelde opbouw laat ons toe verschillende sferen te maken voor de verschillende functies binnen het gebouw waarbij het personeel minder constant geconfronteerd wordt met het a-priori gesloten karakter van de instelling.

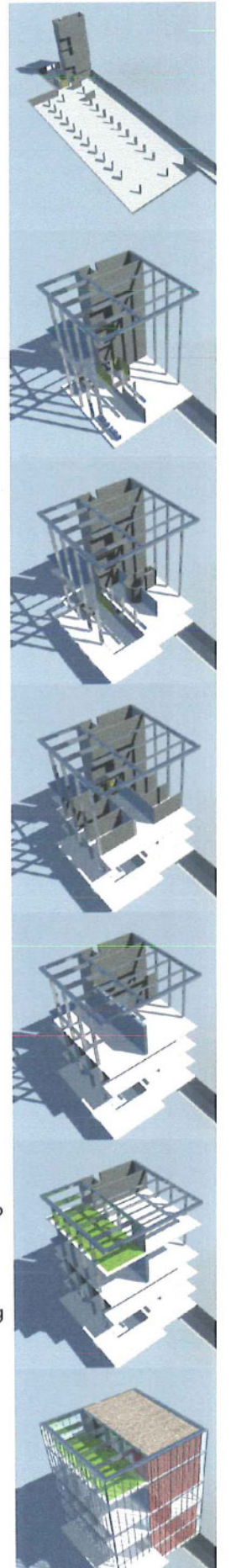
de architecturale uitwerking ervan benadrukt het meer zakelijke deel van de instelling en de sterk beglaasde gevelopbouw is buiten de lichte en ruime werkomgeving een metafoor voor de transparantie en openheid van het bestuur ten overstaan van de gemeenschap.

het gebouw vormt eveneens een deel van het decor van het openbare ontvangstplein. dit plein op het dak van de parking wordt aangelegd als centraal ontmoetingsplein met kunstwerken, speeltuigen, zitbanken, bezoekersparking en groen en wordt als dusdanig een deel van de stedelijke ruimte.

het plein vormt eveneens een veilige buffer voor voetgangers tegenover de drukke verkeersweg die eraan grenst.

organigram :

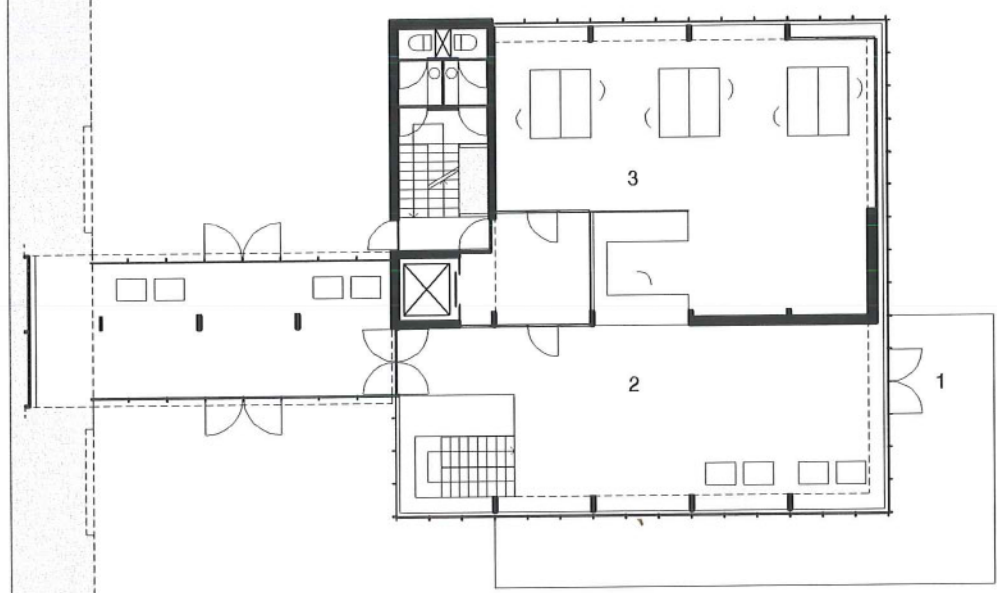
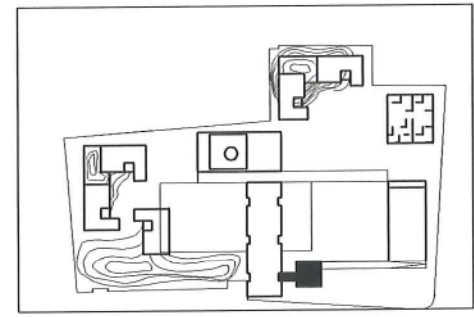
- nivo -1 parking en grootkeuken + berging
- nivo 0 plein, ontvangst en landschapskantoor
- nivo +1 duplex met dokterskabinet
- nivo +2 individuele kantoren
- nivo +3 vergaderruimten
- dak personeelsrefter + dakterras

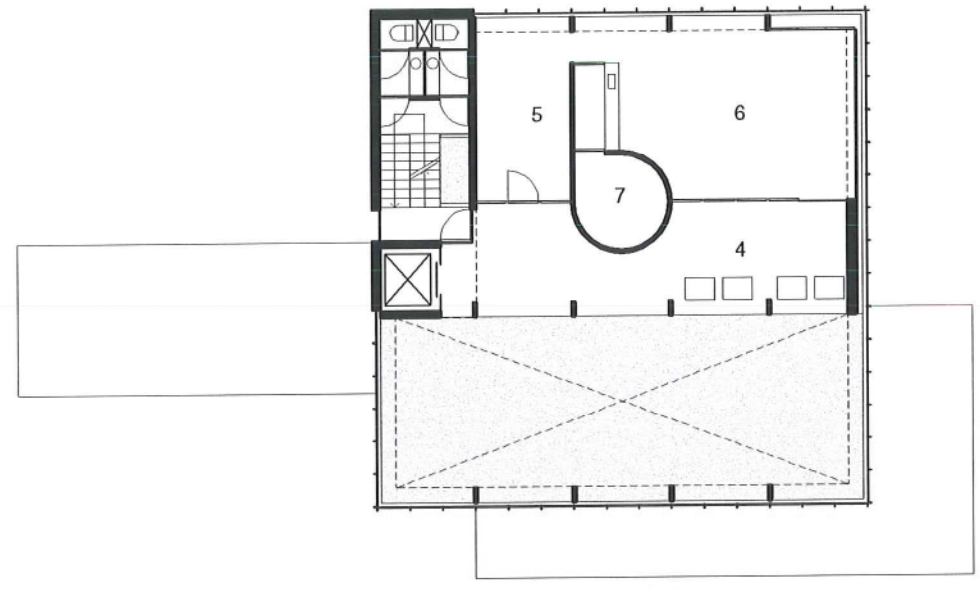
DEEL 3

GEBOUWEN IN DETAIL

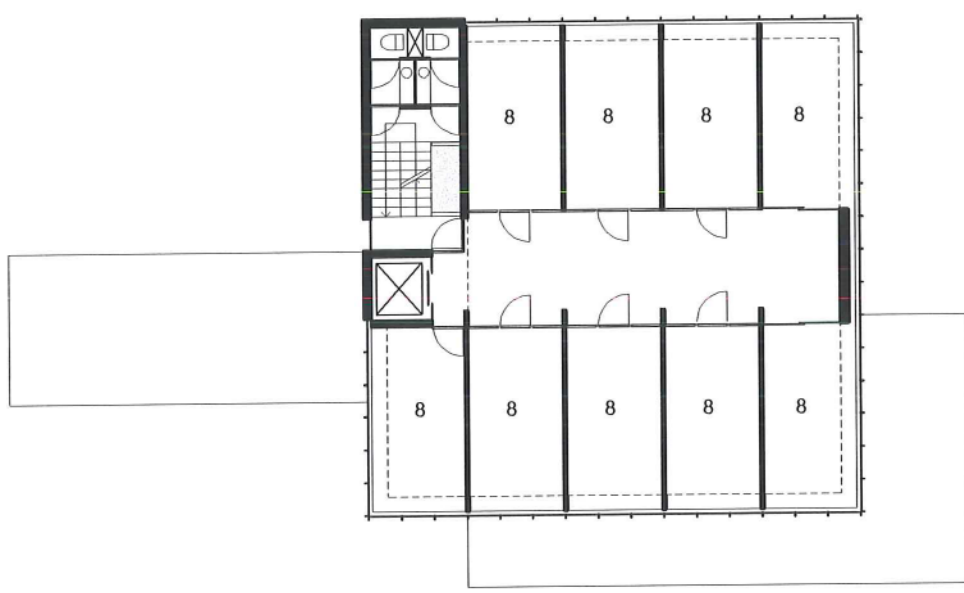
ADMINISTRATIE

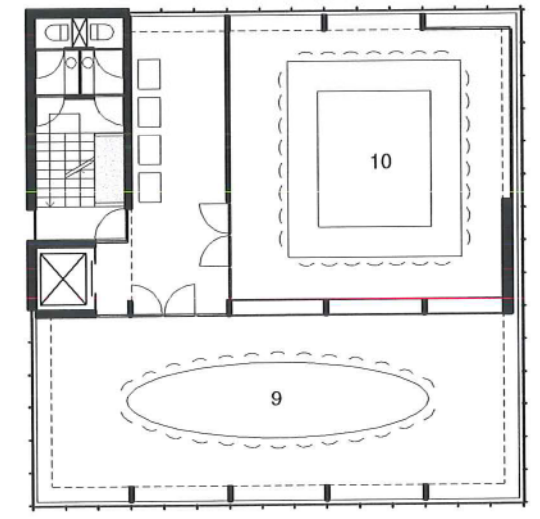
GELIJKVLOERS 000

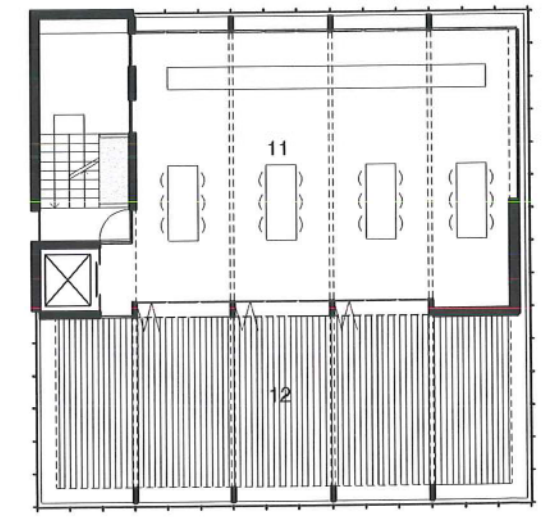
EERSTE VERDIEP 300

TWEEDE VERDIEP 600

DERDE VERDIEP 900

VIERDE VERDIEP 1350

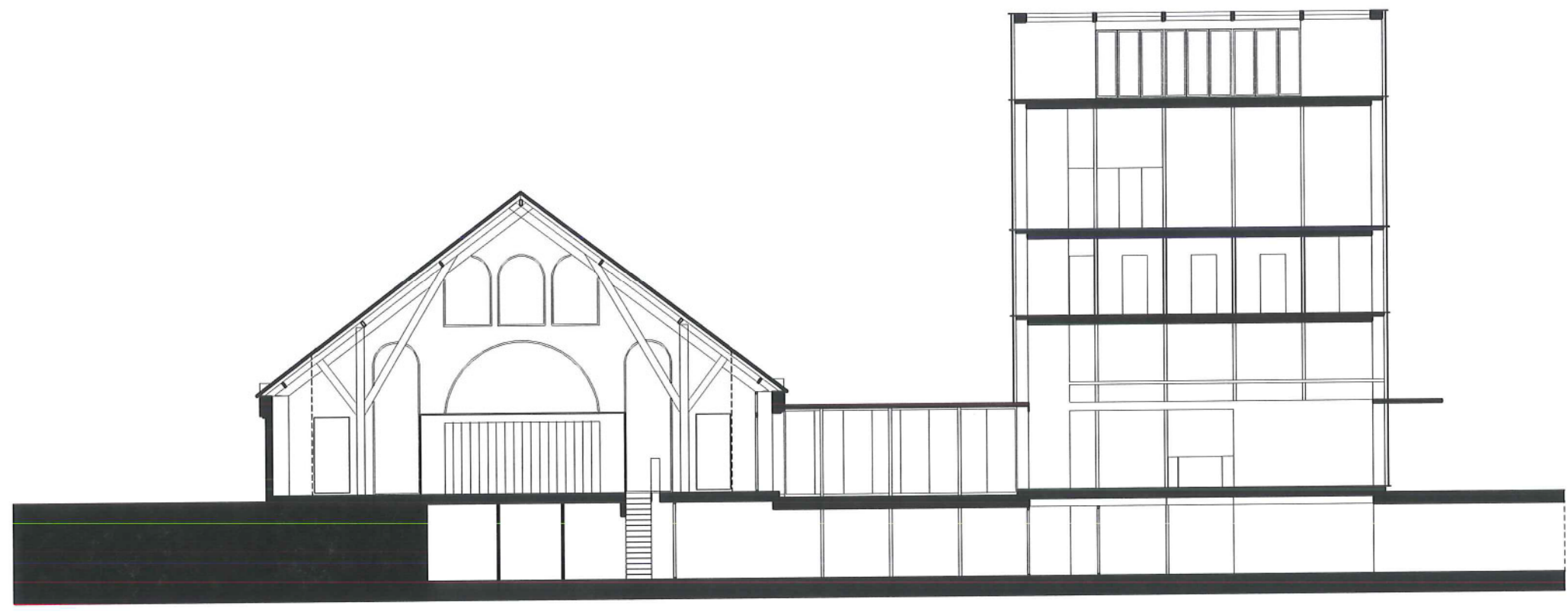
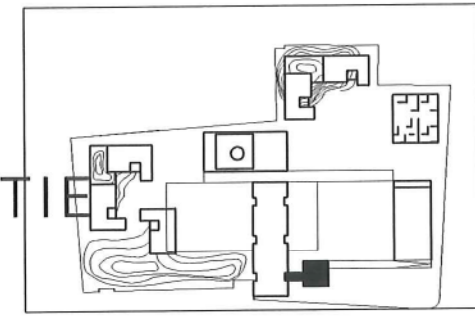
- 1. inkom 2. receptie 3. landschapskantoor 4. wachtruimte 5. bureau dokter 6. verpleegster 7. apotheek 8. individuele kantoren 9. vergaderruimte 10. conferentieruimte 11. personeelsrefter 12. dakterras

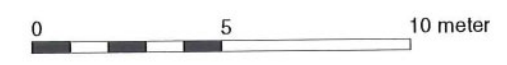
DEEL 3

GEBOUWEN IN DETAIL

ADMINISTRATIE

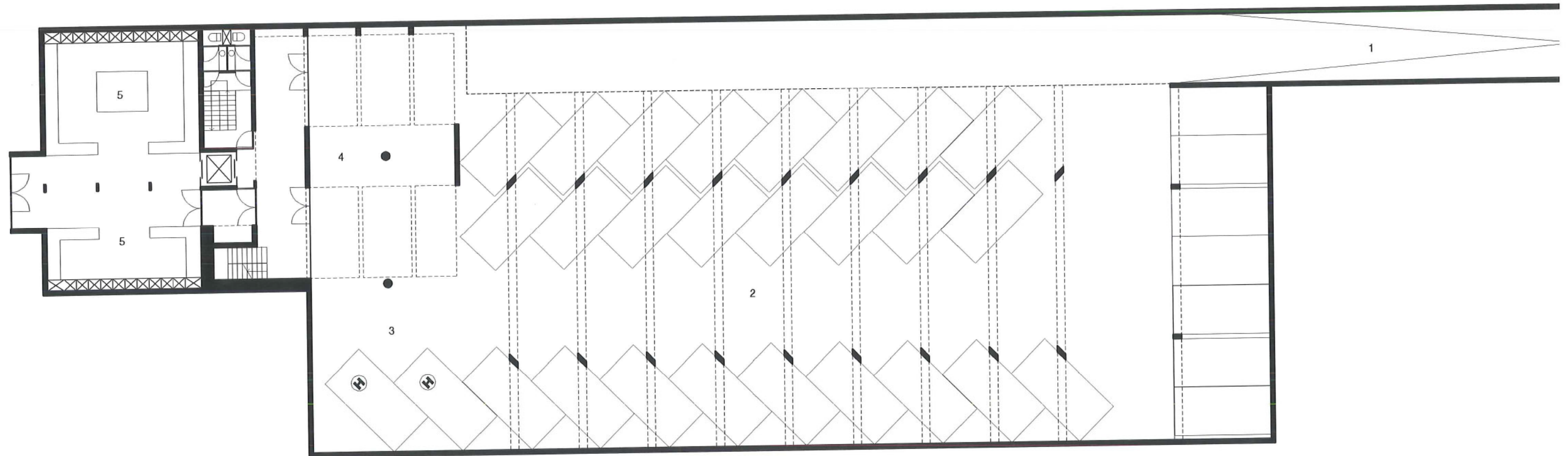
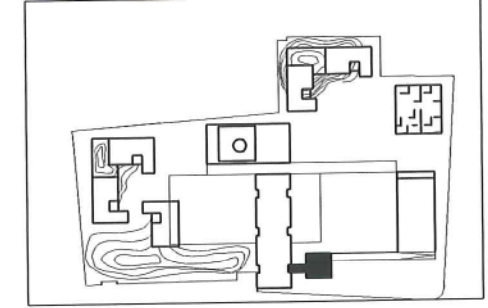
SNEDE A

DEEL 3

GEBOUWEN IN DETAIL

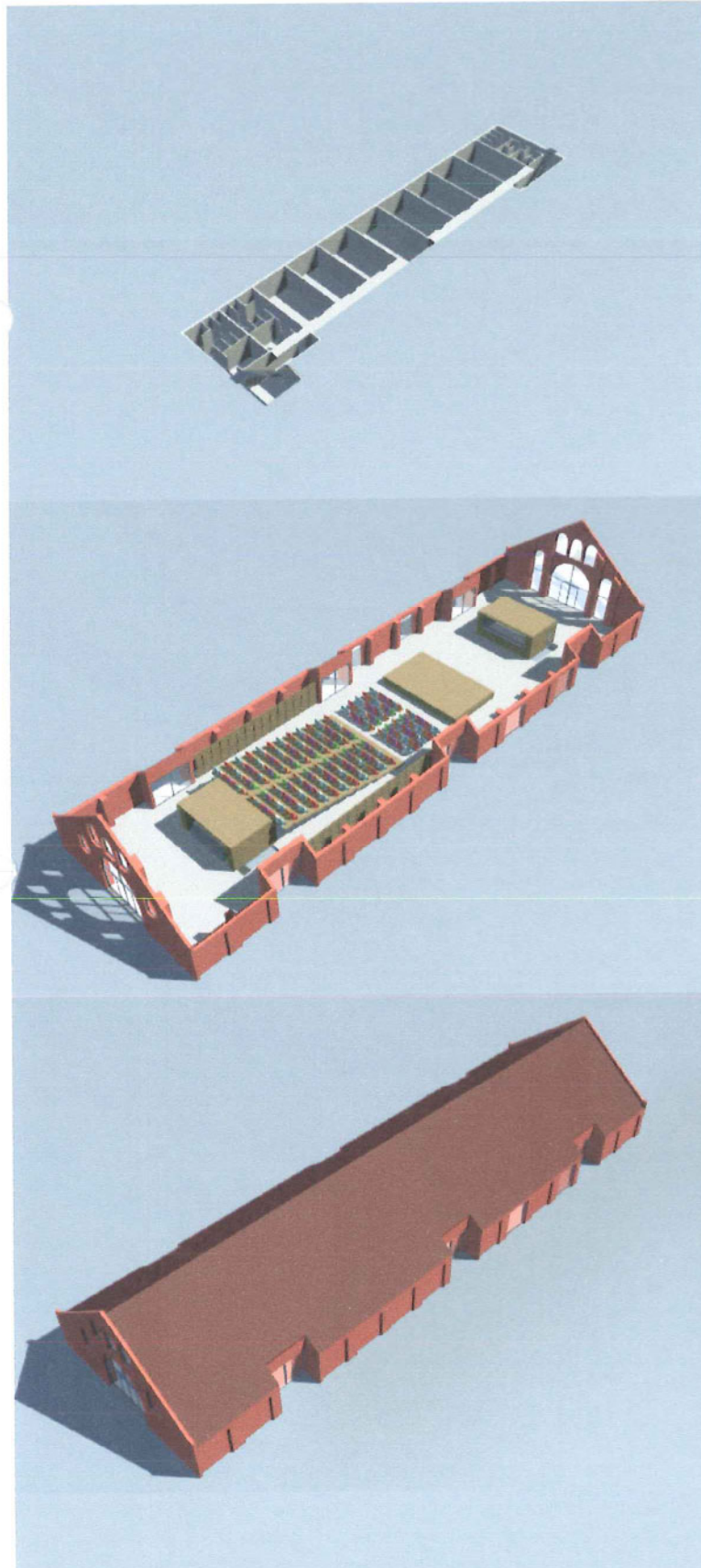
ADMINISTRATIE

1. inrit garage 2. garage 3. gehandicaptenparkeerplaats 4. levering 5. keuken

KELDERVERDIEPING - PARKEERGARAGE

SCHUUR

het gebouw vormt een fysieke buffer tussen half-open en gesloten leefgroepen. dit perfect geritmeerde bestaande gebouw wordt volledig gerenoveerd en wordt ingericht als polyvalente ruimte. het krijgt in de lengterichting 3 belangrijke zones, telkens gescheiden door een veiligheids-sas.

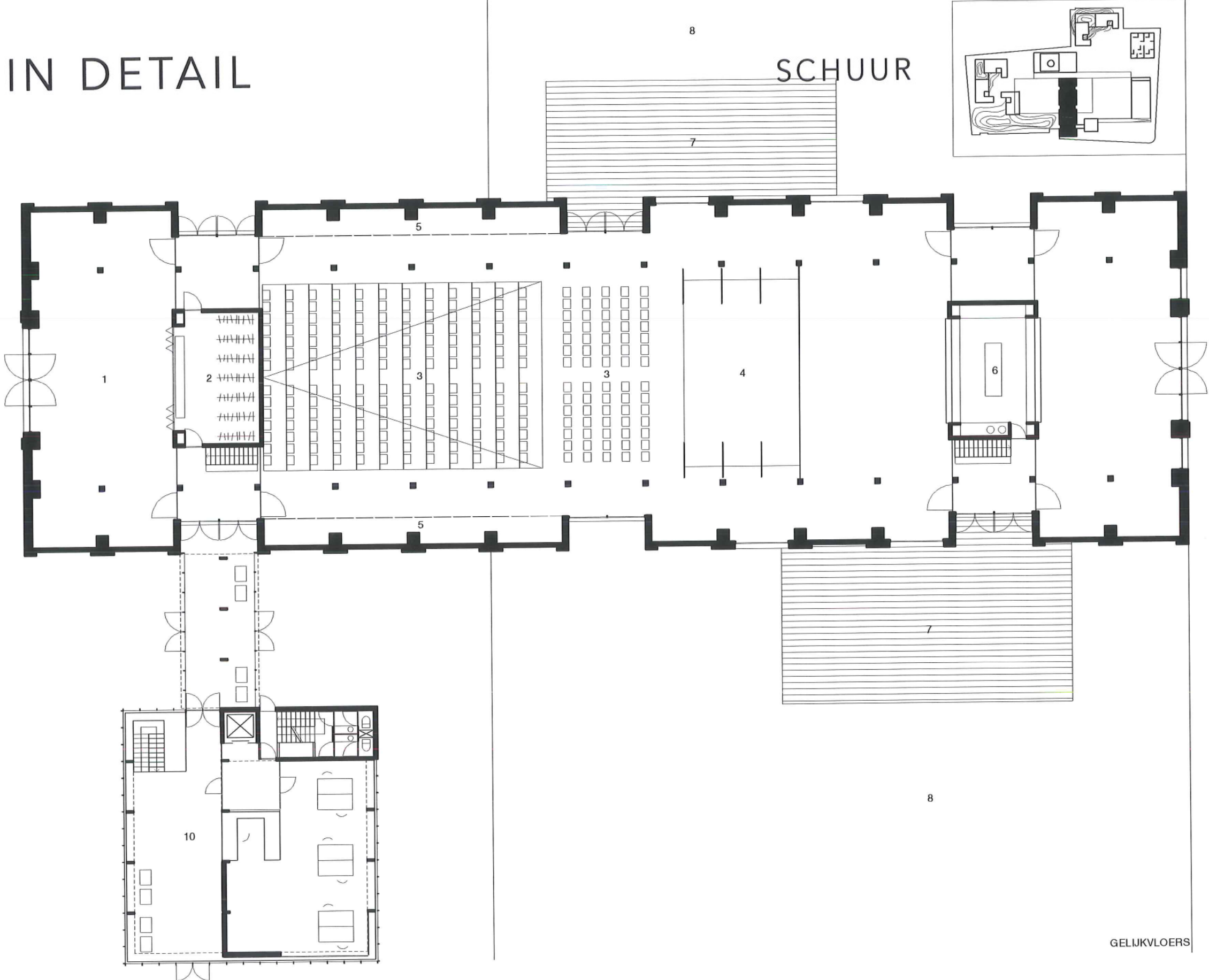
het is uitgewerkt als 'cultureel centrum' van de instelling met de mogelijkheid van ondergrondse bergingen, kleedruimten en theaterateliers.

- aan de kopse straatzijde bevinden zich de ontvangstruimten, vestiaire en gescheiden bezoekerssanitair. de ontvangstruimte is multifunctioneel en bvb geschikt voor tentoonstelling.
- centraal ligt de eigenlijke zaal met zijdelings ramen en toegangen tot terrassen, geschikt als bezoekerzaal, theater- en filmzaal e.d., voorzien van een kleine bar en berguimten voor podia en tribunes.
- aan de andere kopse zijde bevindt zich het 'café' voor de jongeren, grenzend aan het schoolplein en als dusdanig zowel geschikt voor de koffiepauzes als voor de 'uitgaans'-momenten (kantinebezoek). deze zone heeft ondergronds gescheiden sanitair voor jongeren en begeleiders en mogelijkheid voor kleedruimten i.f.v. theatervoorstellingen e.d.

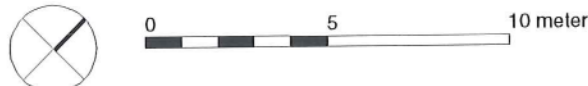
ter hoogte van het sas tussen kantine en bezoekerzaal bevindt zich de bar voor bezoekers en de bar voor de jongeren met een opwarmkeuken en ondergrondse toegang tot de grootkeuken.

GEBOUWEN IN DETAIL

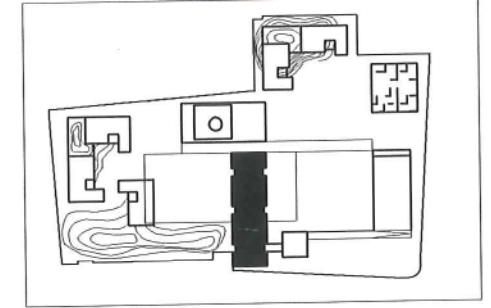

1. inkom 2. vestiaire 3. zitplaatsen 4. podium+decor 5. bergruimte 6. (jongeren)bar 7. houten terras 8. vijver 9. loop piste 10. receptie/kantoor

GEBOUWEN IN DETAIL

SCHUUR

KELDERVERDIEPING

1. sanitair mannen 2. sanitair vrouwen 3. koude keuken 4. warme keuken 5. sas 6. berging keuken 7. opslagruimte 8. kleedkamers 9. decor+atelier 10. parking / levering

0 5 10 meter

GEBOUWEN IN DETAIL

LOGISTIEK

SCHOOLTJE

zoals de schuur liggen de leslokalen op de grens tussen half-open en gesloten leefgroepen.

het gebouw is opgevat als een schoolplein met lespaviljoen.

het plan wordt gevormd door lokalen gescheiden door verspringende wanden in de oost-west richting met individuele toegangen vanop het plein. door middel van deze opstelling kan elke klas ook als openluchtklas georganiseerd worden en is er geen enkele interne circulatie binnen dit gebouw.

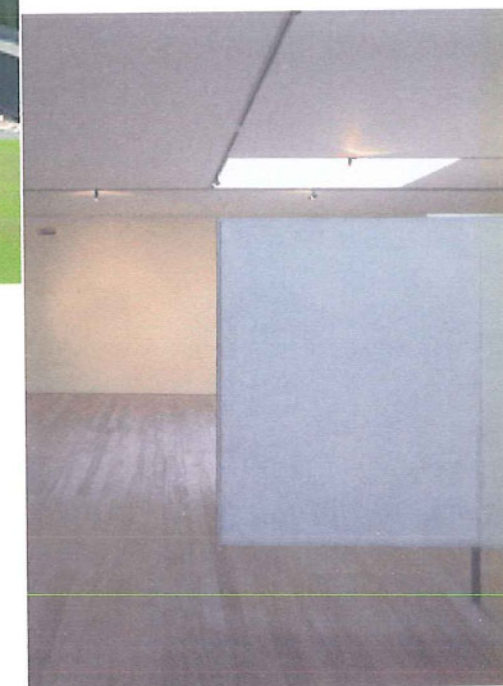
het sanitair is eveneens enkel van buitenuit toegankelijk.

centraal in het gebouw is een wintertuin voorzien die grenst aan de meeste lokalen.

deze wintertuin fungeert als bufferruimte en lichtschaft en kan als uitbreiding van elk der leslokalen gebruikt worden of apart als een vorm van bezinning- of gespreksruimte. voor deze toepassingen zouden gordijnen rondom de binnenzijde van de wintertuin kunnen omtoveren tot een apart lokaal of of naar keuze doorzichtige of afgesloten buffer tussen leslokalen.

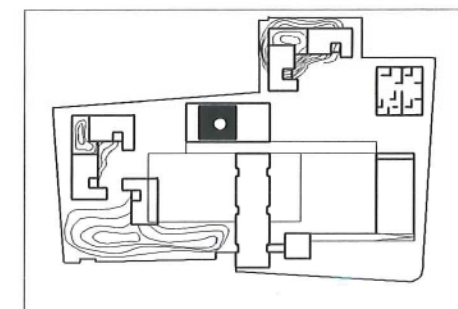
pivoterende paneelwanden geven de mogelijkheid klassen naar wens samen te voegen.

de oost-west transparantie en inplanting van het schooltje is metaforisch de schakel tussen gesloten en half-open regime via educatie en training.

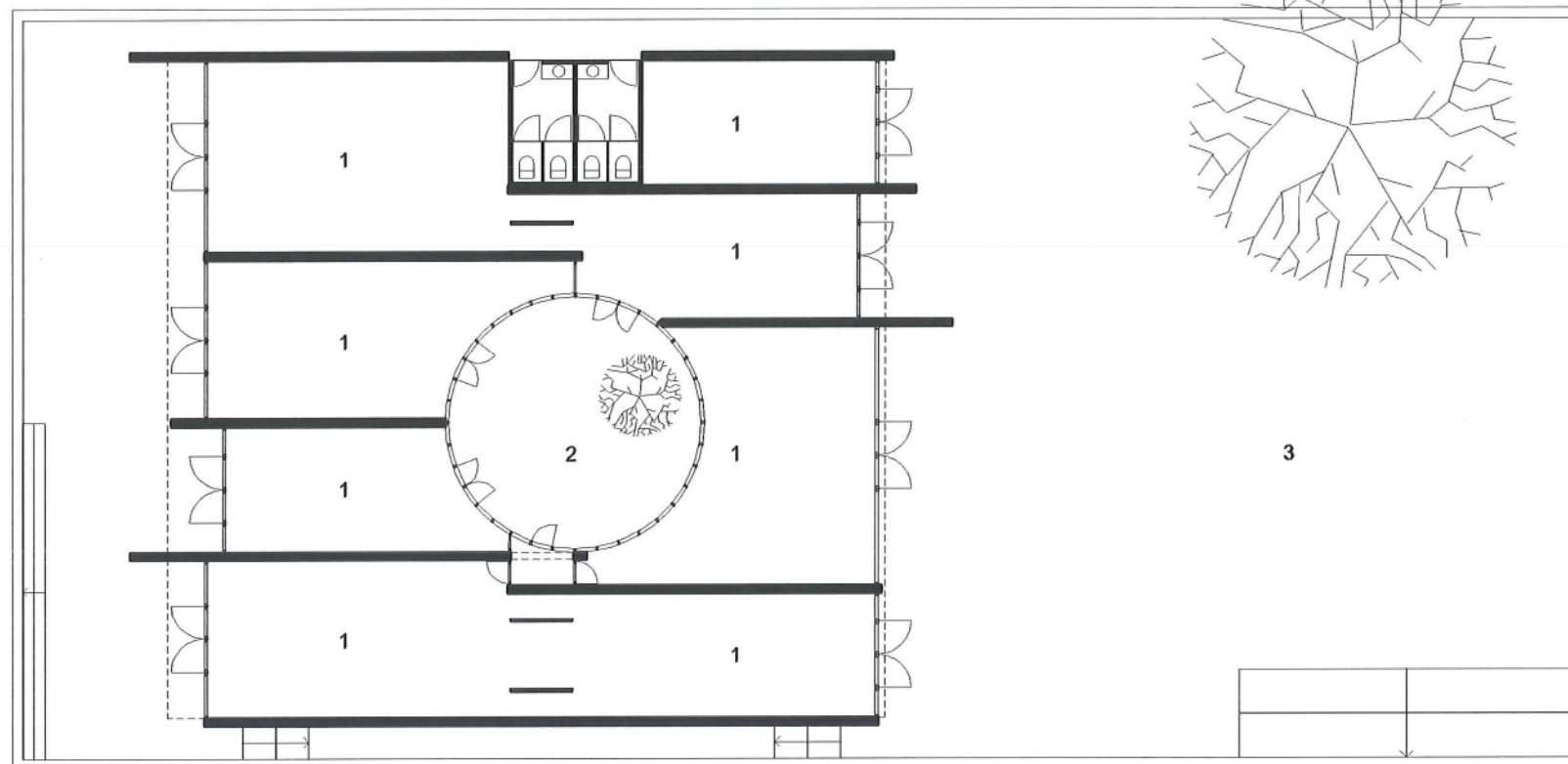

GEBOUWEN IN DETAIL

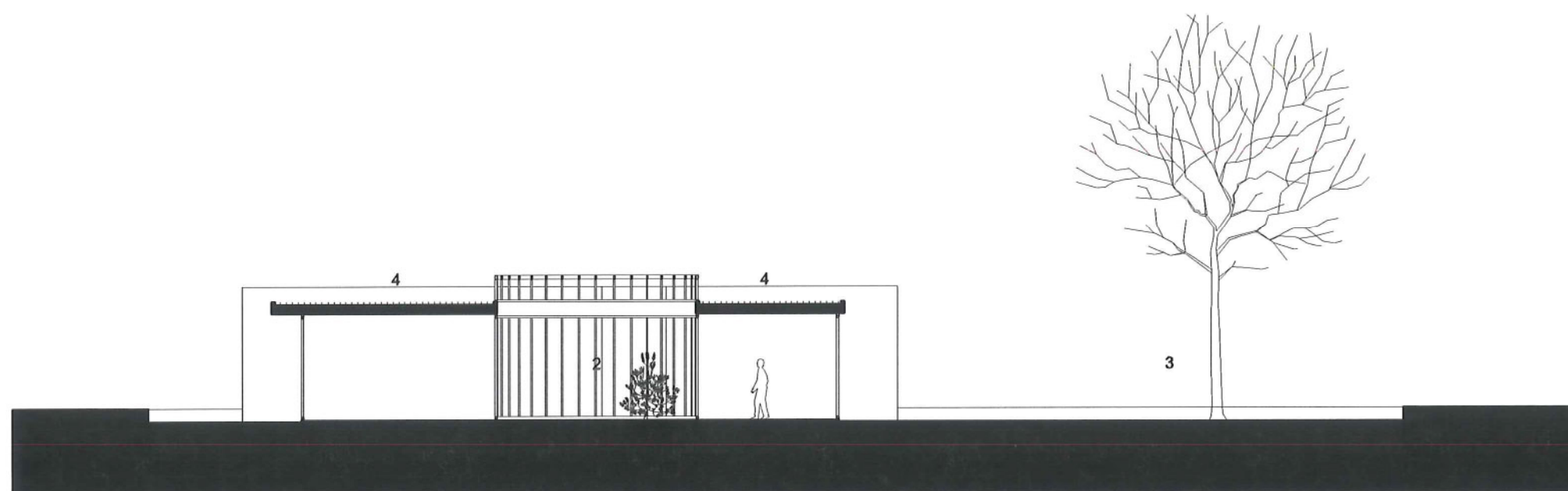
SCHOOLTJE

△ SNEDE A

GELIJKVLOERS

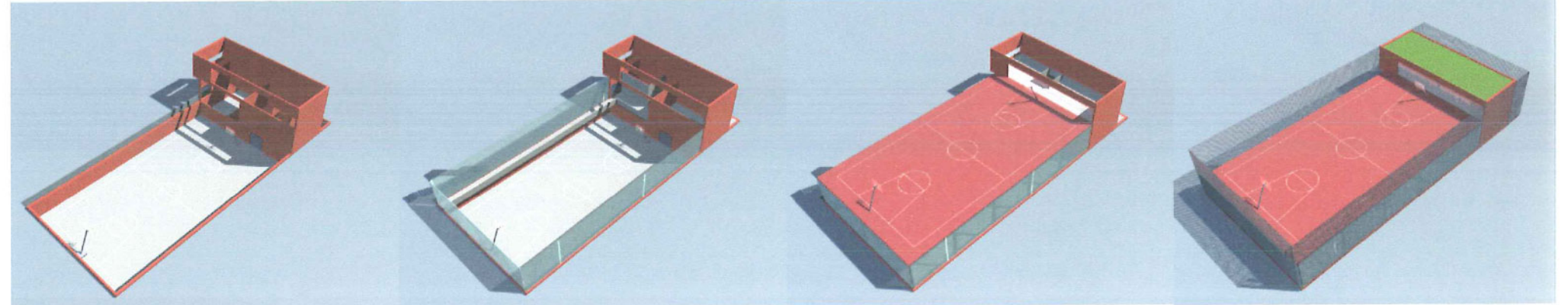

SNEDE A

1. klaslokalen 2. binnenpatio 3. verlaagd plein 4. groendak

0 5 10 meter

SPORTHAL

als onderdeel van de sportinfrastructuur werd de sporthal opgevat als hekwerk tussen privaat en openbaar domein. en grenzend aan het stedelijk gedeelte van de instelling.

vanuit de optie om via een compacte organisatie zoveel mogelijk open ruimte te voorzien werd het openluchtsportveld op het dak van de sporthal geplaatst.

de binnensportvloer werd onder het maaiveld aangebracht, zodat het maaiveldniveau als podium of balkon kan fungeren bij eventuele sportmanifestaties en als controleplatform door de begeleiders.

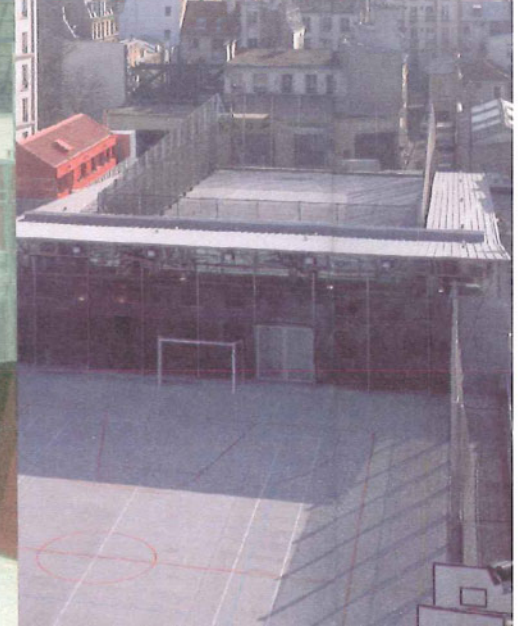
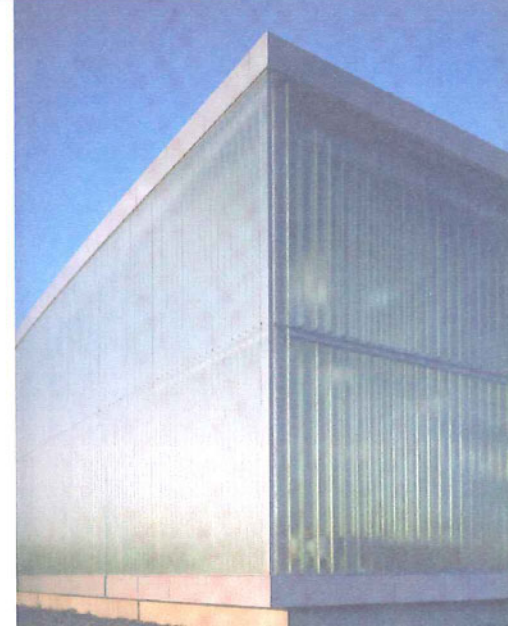
op deze manier blijven op speelniveau ook alle wanden vrij voor sportladders e.d. grenzend aan de binnensportvloer bevinden zich gescheiden kleedruimten, sanitaire voorzieningen en een drankhoekje.

op de begane grond bevindt zich centraal het lokaal van de sportleraar, die hiermee ook de volledige controle over de toegang tot het gebouw krijgt.

op het dakniveau wordt de fitnessruimte gesitueerd, met uitzicht over het ganse gebied en zicht op het buitensportveld.

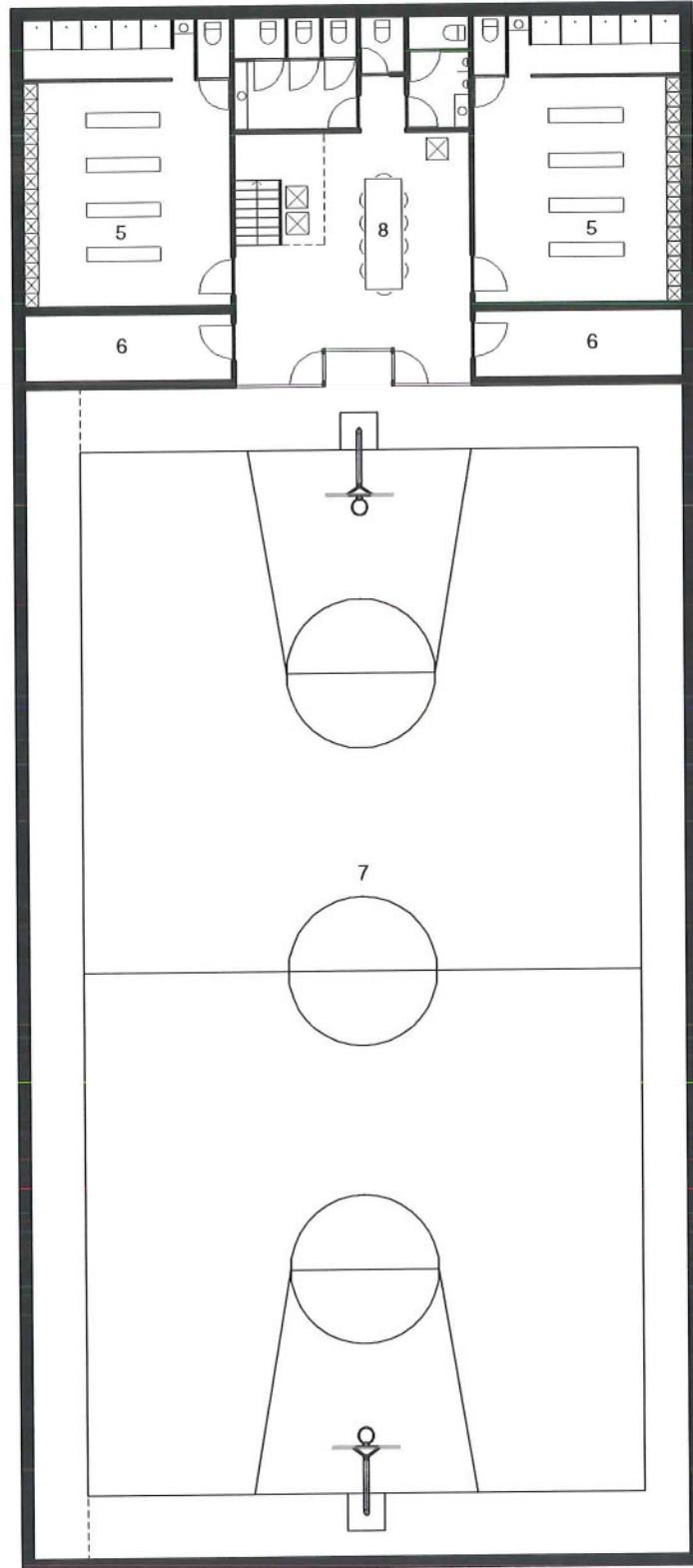
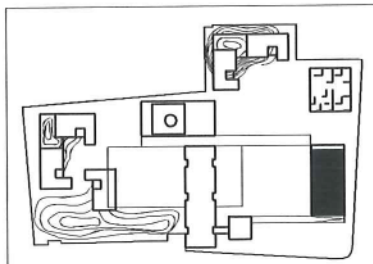
een deels begroeid gaashekwerk bekleedt de volledige infrastructuur en vormt voor het buitenspeelplein een afsluiting voor ballen e.d.

op begane grondniveau begrensd het doorgetrokken hekwerk eveneens de busparking en de toegang tot bureel, atelier en berging van de terreinbeheerder, die op deze manier zowel contact kan onderhouden met de sportleraar zicht houdt op de secundaire toegang voor hulpdiensten.

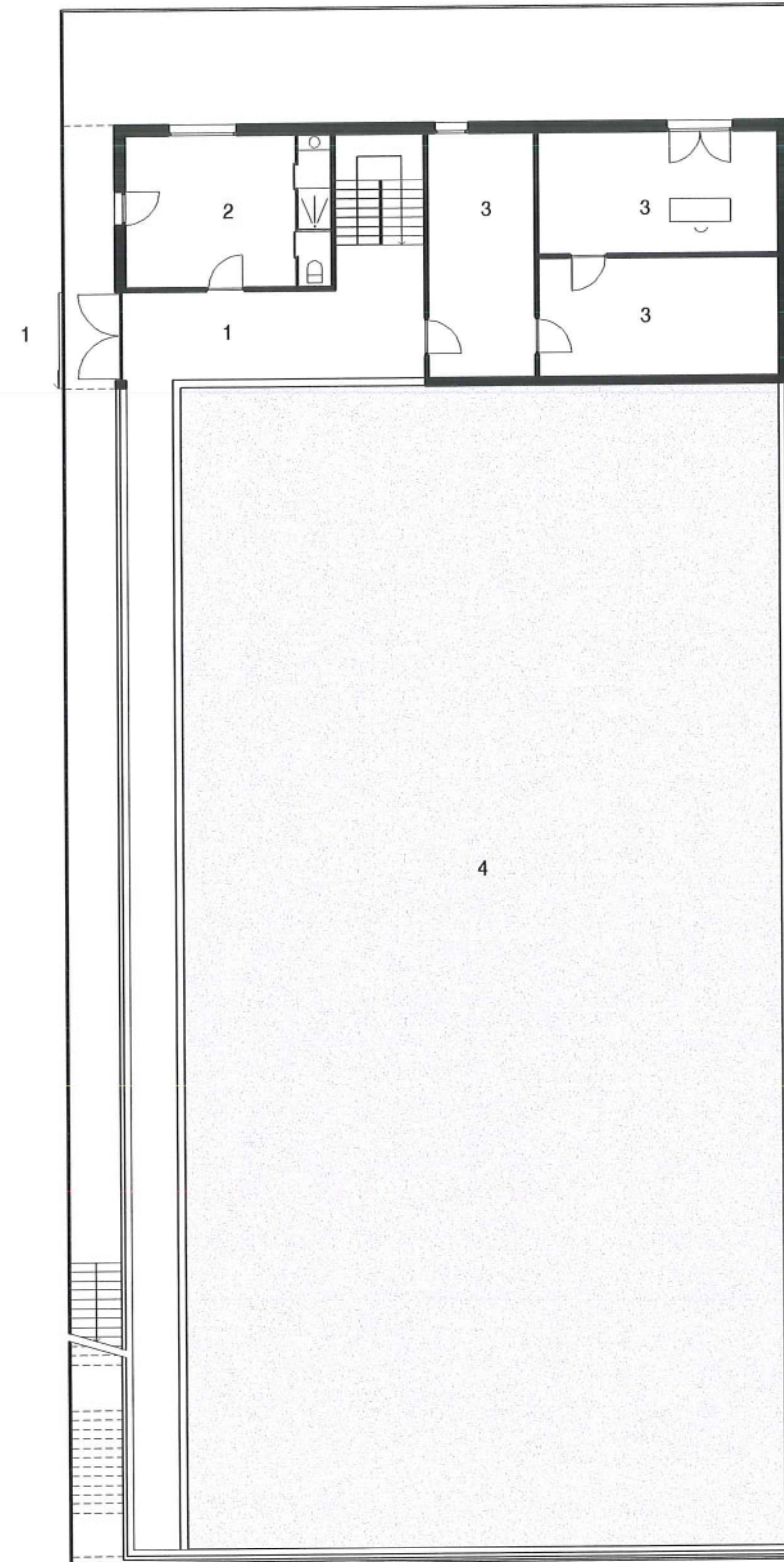

GEBOUWEN IN DETAIL

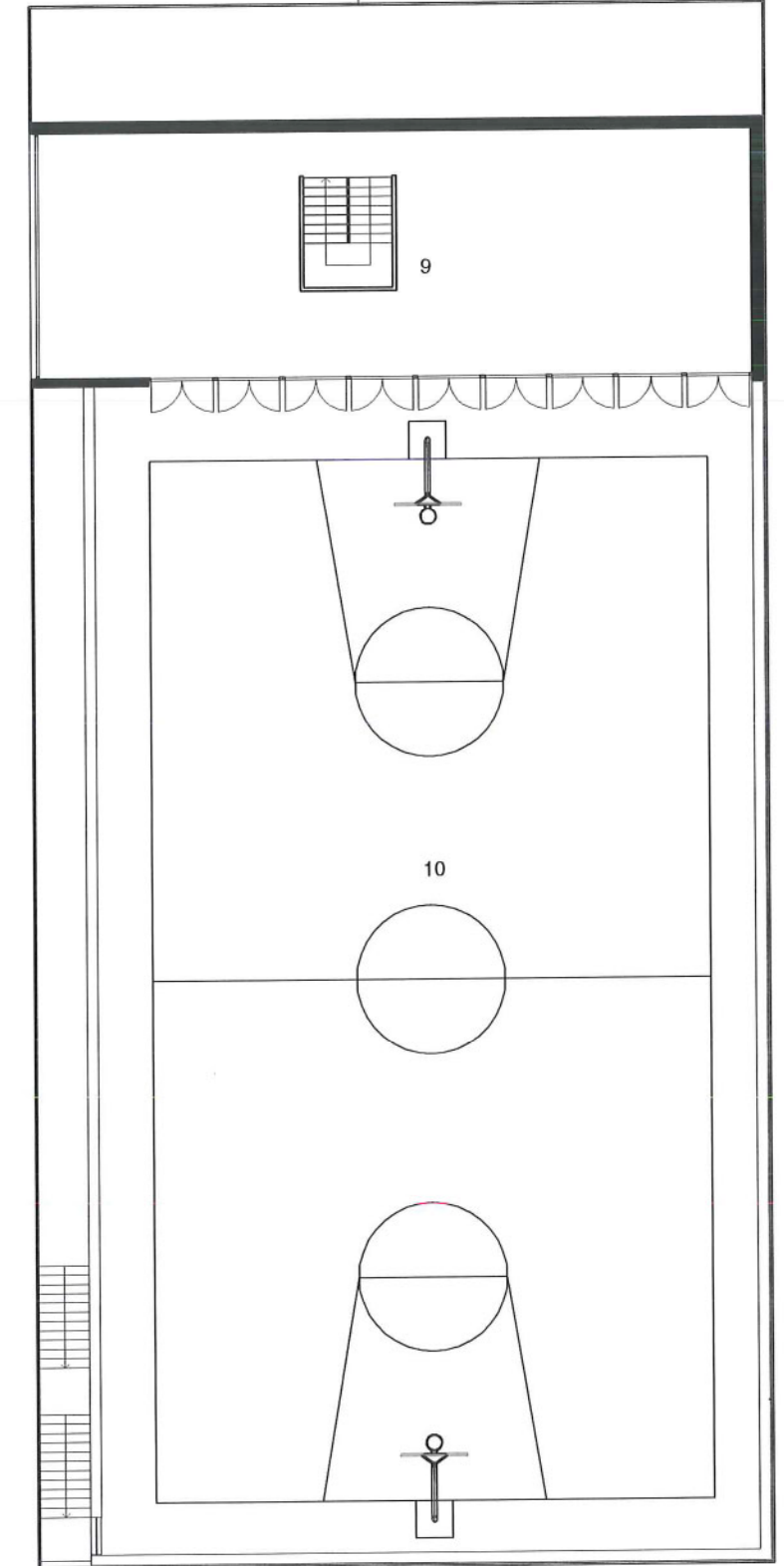
SPORTHAL

KELDERVERDIEP

GELIJKVLOERS

VERDIEPING

1. inkom 2. bureau turnleraar 3. terreinbeheerder 4. vide op basketbalveld 5. kleedkamer 6. bergruimte 7. basketbalveld binnen 8. cafetaria 9. fitnessruimte 10. basketbalveld buiten

0 5 10 meter

GEBOUWEN IN DETAIL

VERBLIJF JONGEREN

ALGEMEEN

na een intensief onderzoek naar de randvoorwaarden, werking, organisatie, veiligheidsaspecten en ruimtelijke beperkingen van de verblijven door middel van uiteenlopende organigrammen en schakelingen kwamen een aantal constanten aan het licht.

deze werden opnieuw in ruimtelijke modellen gegoten, waarna een beperkte selectie aan opties werden weerhouden. de belangrijkste waren :

- de meest evidente opstellingen van kamers, begeleiders en open ruimten; lineair, stervormig, u-vormig, concentrisch,.. creëren onmiddellijk een beeld van 'de gevangenis' met gangen en cellen en zijn in functie van de 'opgesloten' jongeren ons inziens niet gewenst.

- een doorgedreven integratie van het landschap in de leefgroepen vormt een voorwaarde om ruimte te creëren voor bezinning en rust.

- een oplossing op minimaal 2 bouwlagen is noodzakelijk om de draagkracht van het terrein te respecteren

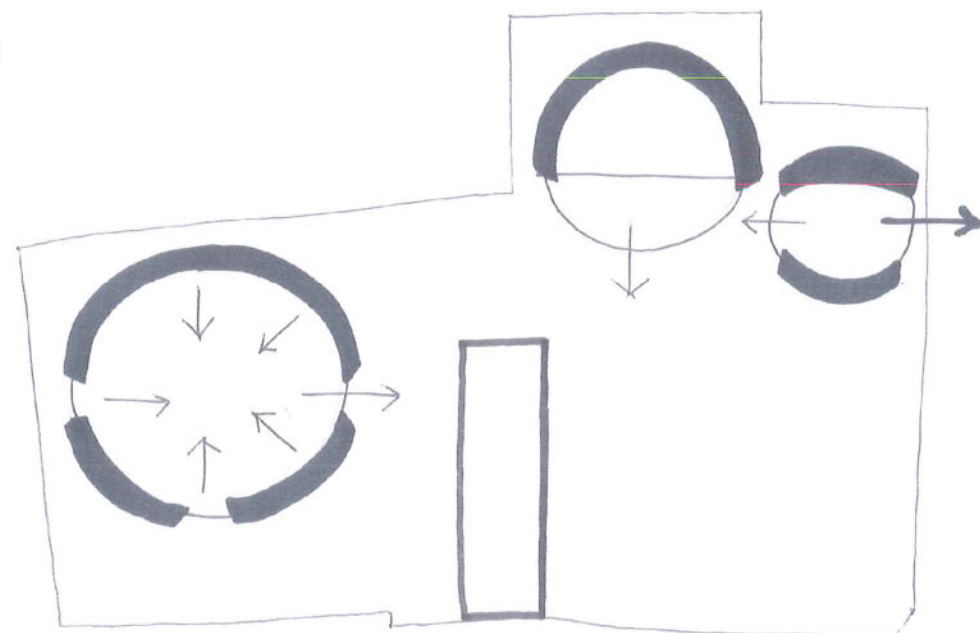
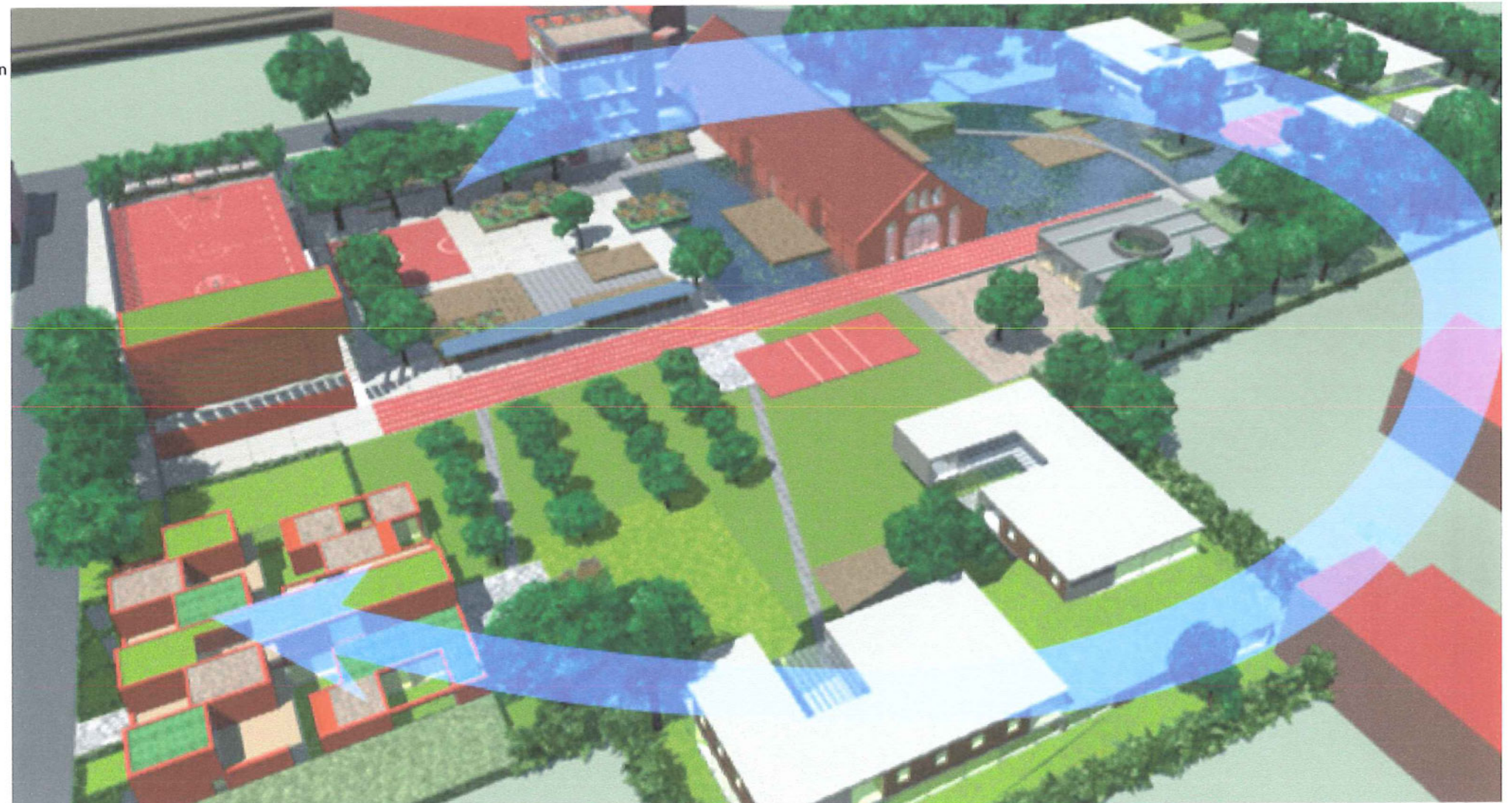
- de opstelling van de begeleiders dient discreet doch centraal georganiseerd te worden per leefgroep, en zo mogelijk per cluster van leefgroepen. zeker wanneer de leefgroepen over twee bouwlagen georganiseerd worden dient de controle erop gemaximaliseerd te worden.

- leefruimten dienen over voldoende diversiteit te beschikken en zijn bij voorkeur visueel niet begrensd door deuren en wanden om het potentiële gevoel van claustrofobie en onderlinge spanningen te ondervangen.

continuïteit en ruimte voor individuele afzondering binnen de ruimte van een leefgroep biedt hiervoor meer garanties dan een opeenvolging van afgesloten kamers.

- om wijzigende pedagogische inzichten ruimte te geven dient de basisstructuur van de gebouwen flexibele invullingen mogelijk te maken.

- de architecturale invullingen van de gebouwen worden bij voorkeur gepersonaliseerd in functie van het pedagogisch traject doorheen de leefgroepen.

situering van de algemene behuizing jongeren

GEBOUWEN IN DETAIL

VERBLIJF JONGEREN

GESLOTEN LEEFGROEPEN EN VARIANTE

de gesloten leefgroep(en) zijn de eerste in het af te leggen traject, en voor sommigen het enige verblijf.

aangezien het gesloten regime hier veel dwingender aanwezig is dan bij de hiernavolgende regimes vinden wij het belangrijk om deze geslotenheid ruimtelijk te doorbreken en de leefruimten in hoofdzaak op de verdiepingen te organiseren. op deze plaats heeft de opgesloten jongere binnen de leefgroep toch het wijde uitzicht over het landschap om alzo te bezinnen en interne rust te vinden.

op zijn kamer, die zich, in deze opstelling, op de begane grond bevindt vindt hij de privacy en geborgenheid van het omringende landschap, het eigen veilige nest om deze redenen situeren we de gesloten groepen ook in de meest afgezonderde delen van het terrein in een meer bosrijk landschap.

omdat dit regime het meest intens zal ervaren worden door de jongere hebben we, binnen de hiervoor beschreven doelstellingen, twee totaal verschillende organigrammen uitgewerkt, die zowel op pedagogisch als landschappelijk vlak volgens ons een totaal verschillende uitwerking kunnen hebben op de jongere.

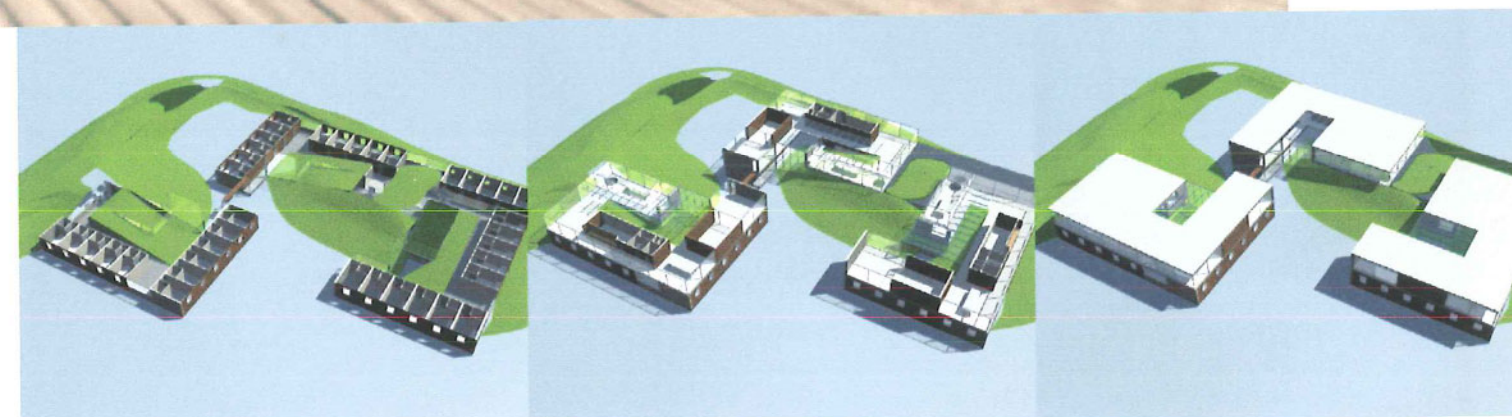
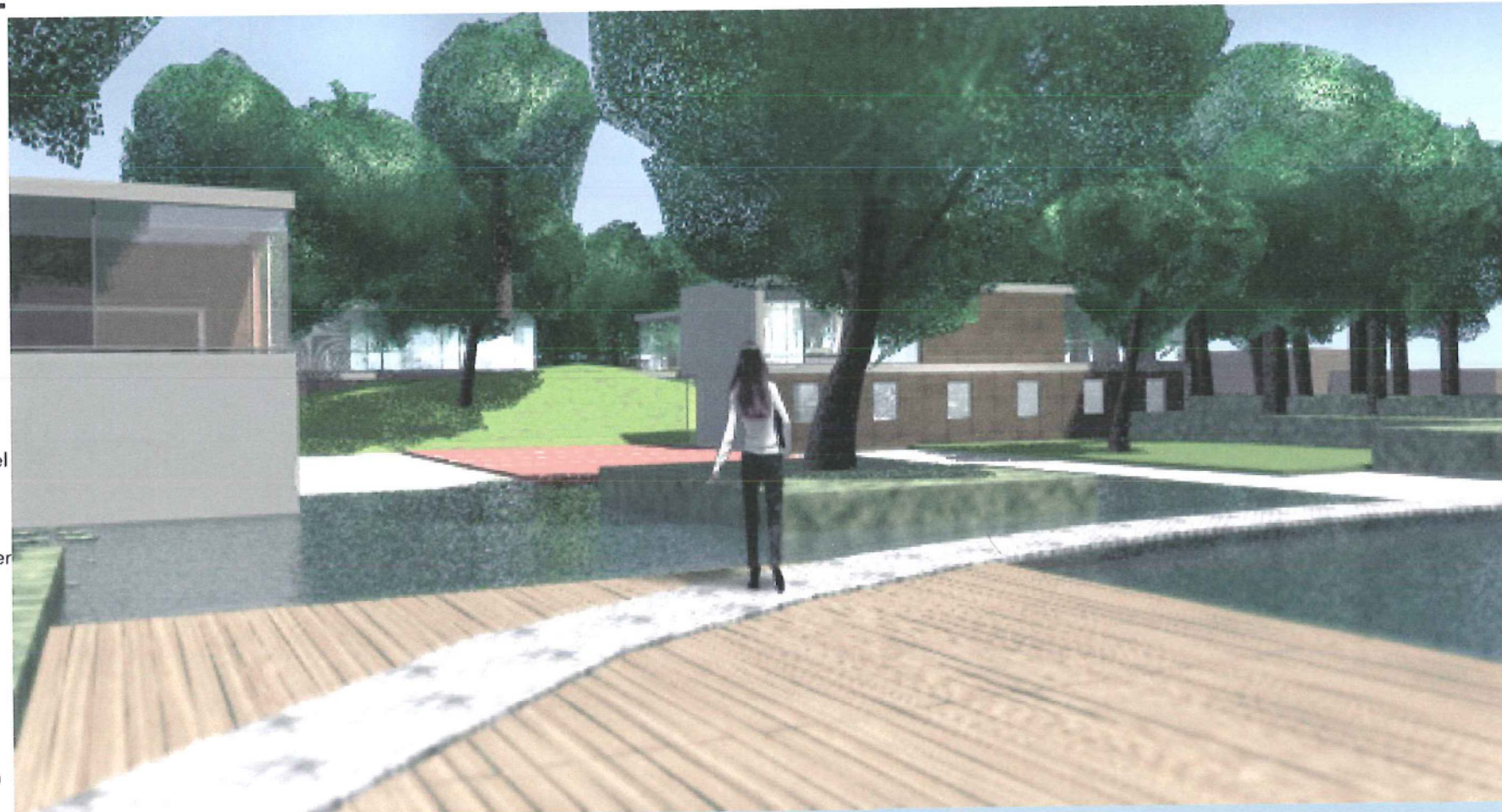
binnen de kantlijnen van deze opdracht vinden wij dat deze opties open moeten blijven en vooral op pedagogisch vlak eerst grondig dienen geëvalueerd te worden in overleg met de opdrachtgever en begeleiders.

eveneens moet deze oefening aantonen dat de ontwerpstrategie voor het masterplan ingrijpende aanpassingen en wijzigingen kan verdragen zonder afbreuk te doen aan de kwaliteiten ervan.

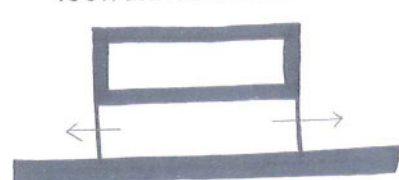
- het voorstel is geënt op de integratie in het landschap en structureel verwant aan de halfopen leefgroepen, welke deze functioneel mogelijk uitwisselbaar maakt qua invulling en als gebouw volume minder nadrukkelijk aanwezig.

typisch voor deze oplossing is de nivellering van het terrein die op elk verdieping de opsplitsing in bouwlagen doet vervagen en een continuïteit beoogt vanuit het omliggende landschap tot binnen in de leefgroepen.

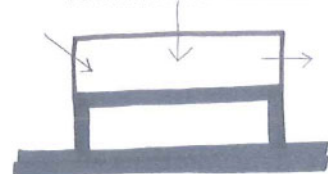
de vloerniveaus volgen de glooiing van het terrein en vervagen de grenzen van het gebouw. de ruimte die ontstaat tussen de omsloten delen vormt de eigenlijke leefruimte, zonder begin, zonder einde, slechts begrensd door een transparante schil, die ene grens die de jongeren confronteert met hun situatie, maar tegelijkertijd nieuwe perspectieven biedt.

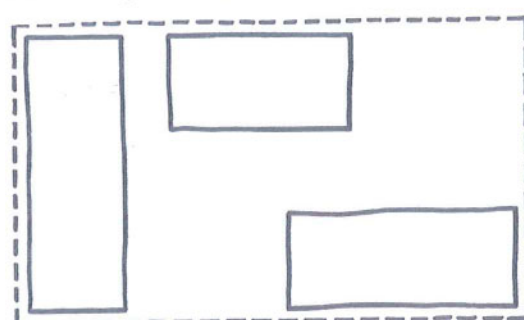
leefruimte onder

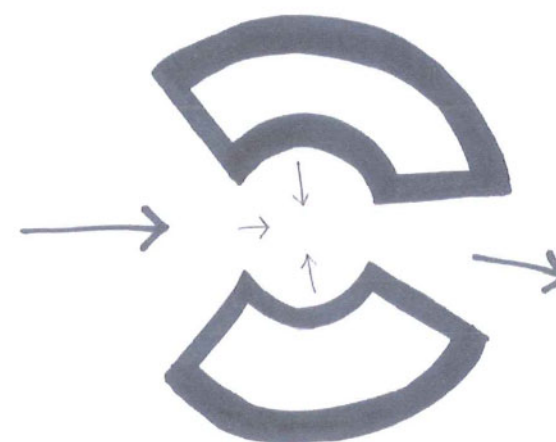
leefruimte boven

schikking van tussenruimte variant 1

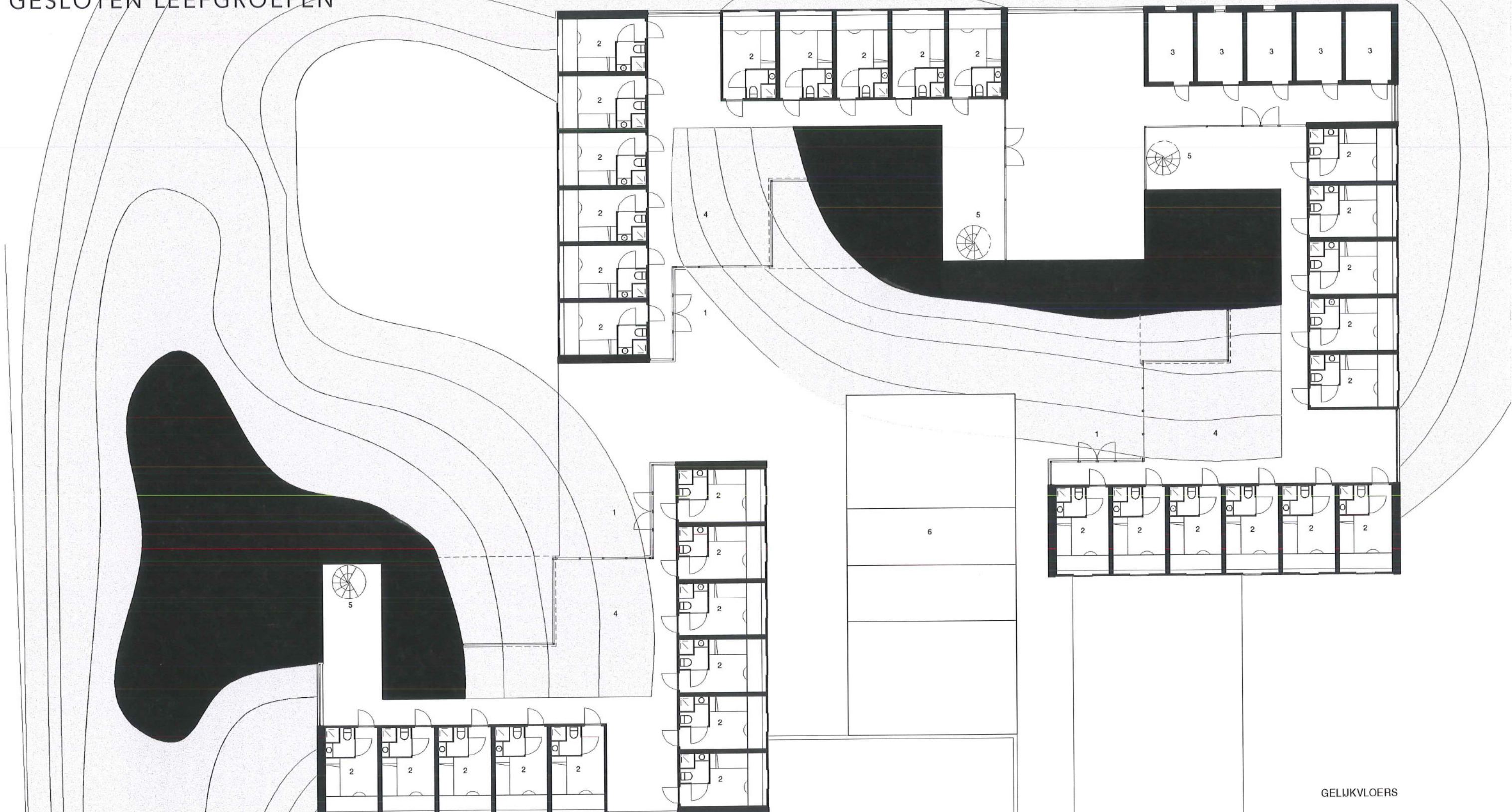
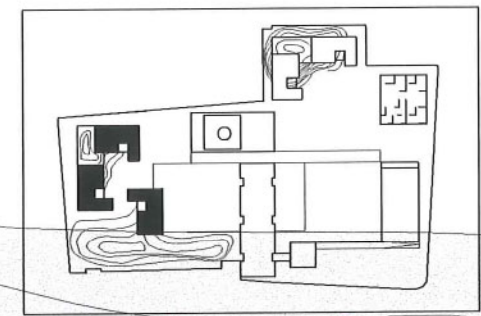
schikking van tussenruimte variant 2

GEBOUWEN IN DETAIL

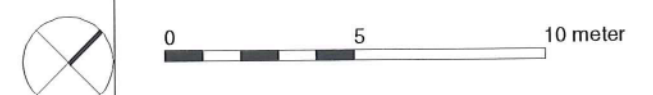
VERBLIJF JONGEREN

GESLOTEN LEEFGROEPEN

1. inkom 2. leefcellen 3. isoleercel 4. helling 5. spiltrap naar ruimte begeleider 6. volleybalveld 7. vijver

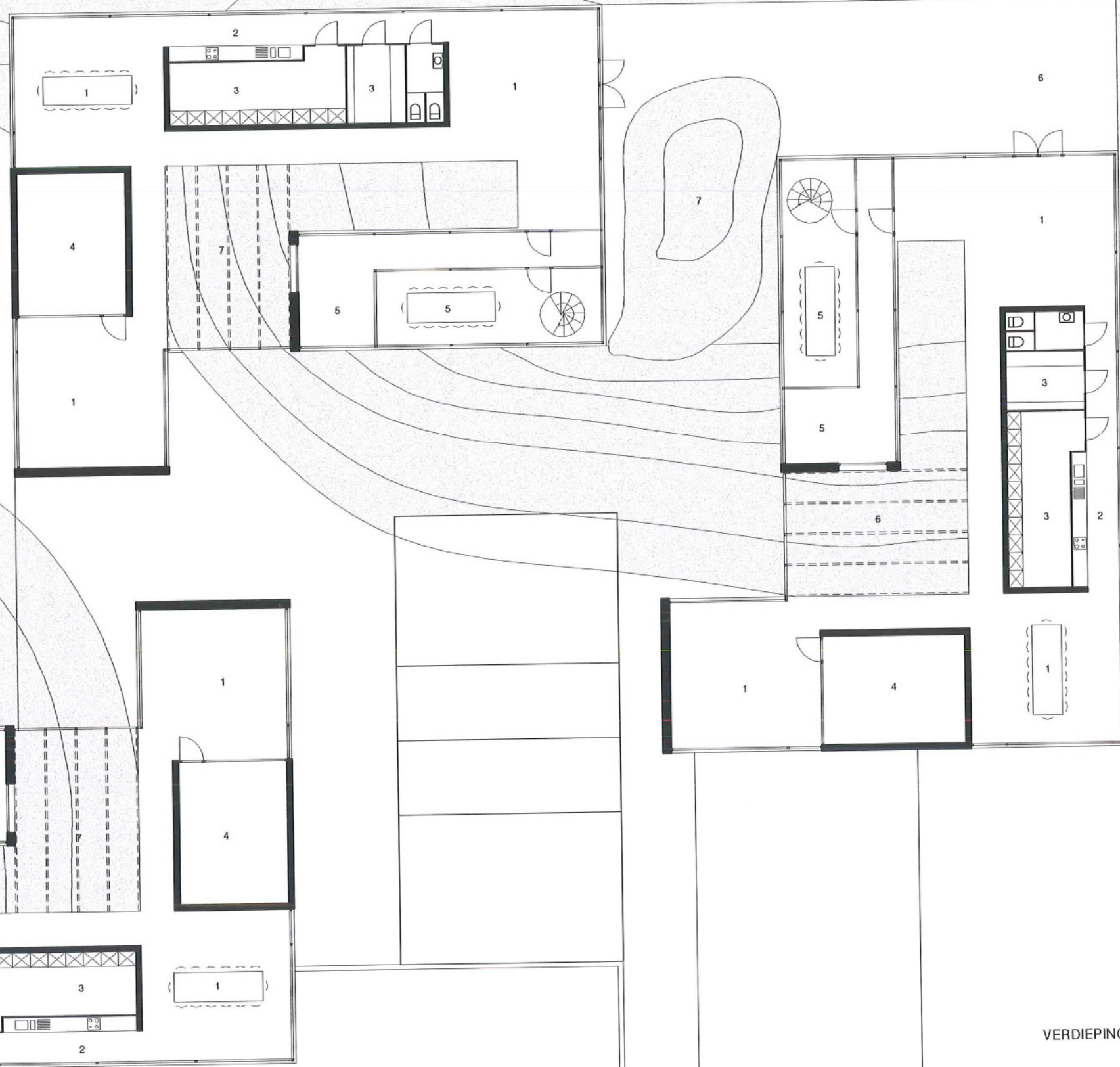
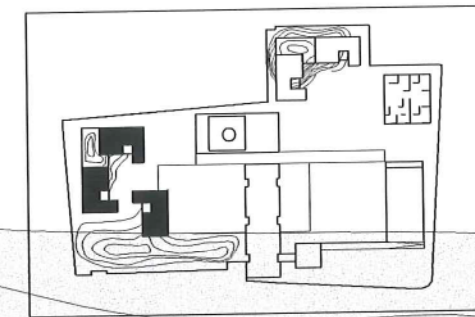
GELIJKVLOERS

GEBOUWEN IN DETAIL

VERBLIJF JONGEREN

GESLOTEN LEEFGROEPEN

1. gemeenschappelijke leefruimte 2. keuken 3. bergruimte 4. vergaderruimte 5. begeleider 6. vide 7. groendak

VERDIEPING

0 5 10 meter

GEBOUWEN IN DETAIL

GESLOTEN LEEFGROEPEN ALTERNATIEF

- een tweede variant vindt zijn oorsprong in de bekommernis geborgenheid te bieden aan de tijdelijke bewoners. door het creëren van een hart met een concentrisch plattegrond, hetgeen versterkend kan werken voor jongeren die het noorden kwijt zijn en houvast nodig hebben. het schikken van de leefruimten en slaapkamers rond een centrale ruimte geeft een bevestiging van dit centrum en anderzijds een vrije oriëntatie naar de omgeving.

Het cirkelvormig grondplan is een onafhankelijke vorm die zich meer aftekend in het landschap.

de ligging van de slaapkamers half verlaagd in de bodem geeft het totale volume een lagere schaal en vormt anderzijds een directer contact van de jongere met het maaiveld. dit geeft een gevoel van geaardheid wat van belang kan zijn, bij het missen van 'grond'. dit heeft als gevolg dat de bovenliggende leefruimten uitzicht bieden op het landschap kunnen baden in het licht. de schuine concentrische gevels van de kegel laten toe dat de hemel kan gezien en gevoeld worden zonder buiten te moeten zijn.

drie mogelijkheden zijn toepasbaar voor de centrale ruimte:

- a) een totale kegelhoge winter tuin met koepel die doorsneden wordt door trappen.
- b) een buitenterras dat uitsteekt op de eerste verdieping
- c) een buitenterras dat uitsteekt op de tweede verdieping.

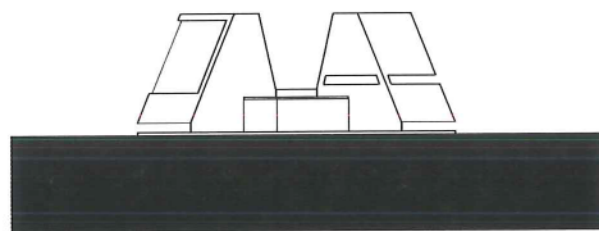
een keldernivo maakt plaats voor polyvalente lokalen, een fitnessruimte, het veiligheidskwartier met vier cellen waaronder een naakte veiligheidscel. licht wordt betrokken via patio's die doorlopen tot op dit laagste nivo.

een bovengrondse shortcut tussen de gebouwen voor de begeleiders kan worden gerealiseerd d.m.v. loopbruggen

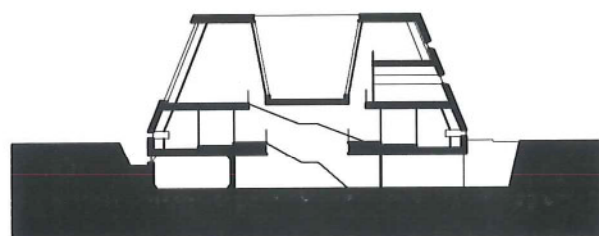
de bovenste laag kan bieden ruimte aan de 'rokershoek met buitenterras' of een meer intieme televisiehoek op voldoende afstand van de slaapkamers.

de compactheid en vorm geeft de kegel een ecologische meerwaarde.

de gesloten cirkelvormige plattegrond maakt de controle mogelijkheden eenvoudiger.

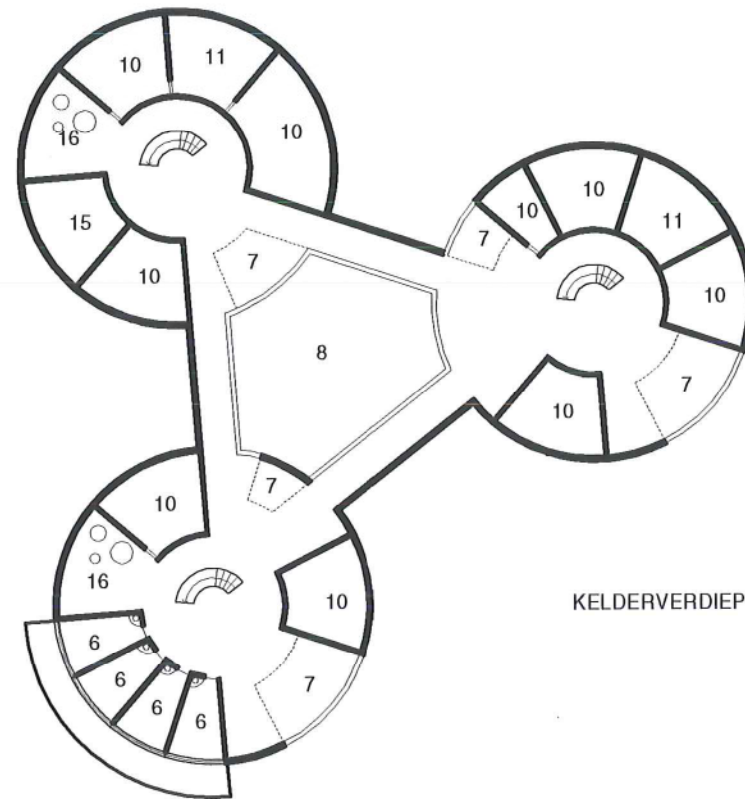

GEVEL

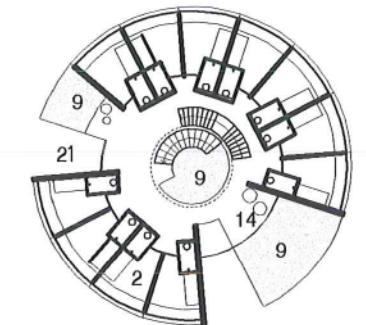
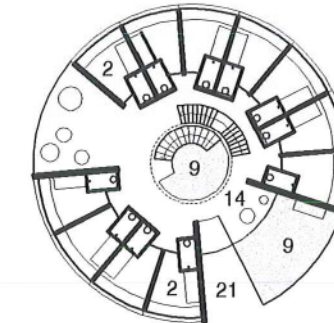

DWARSE SNEDE

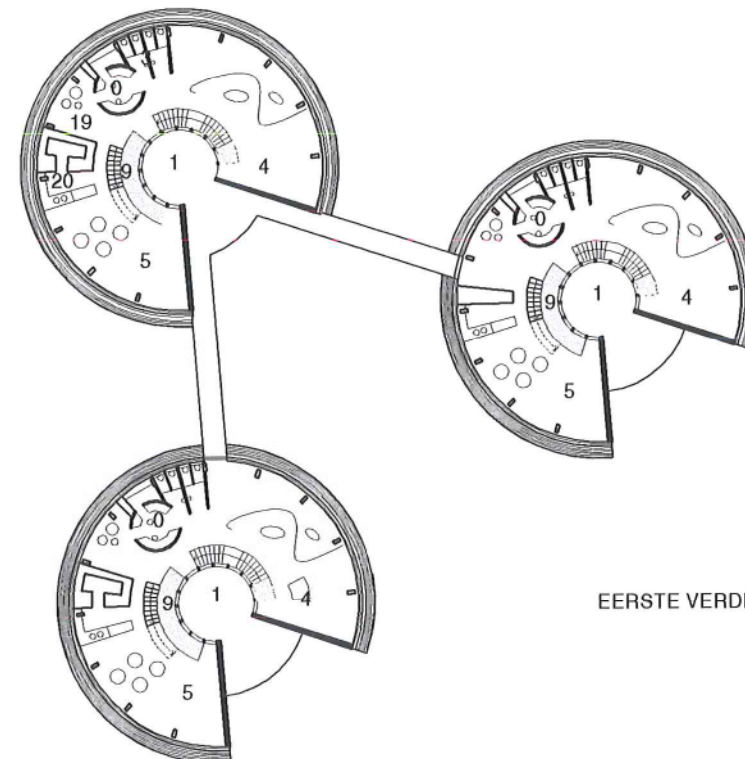
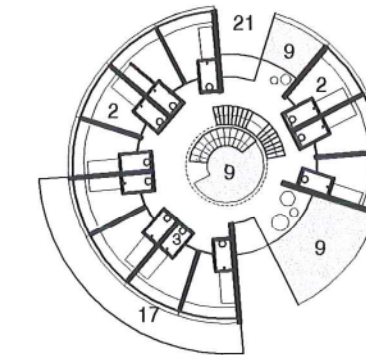
VERBLIJF JONGEREN

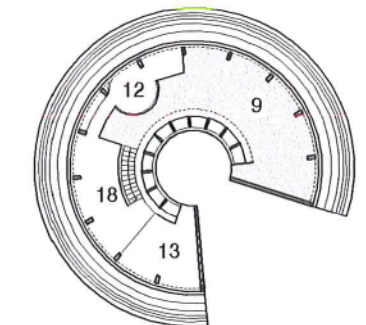
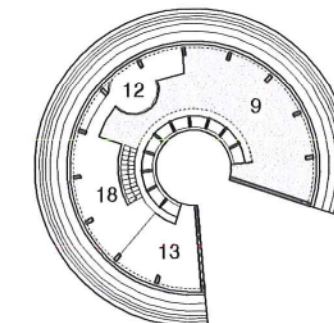
KELDERVERDIEP -310

GELIJKVLOERS -40

EERSTE VERDIEP +275

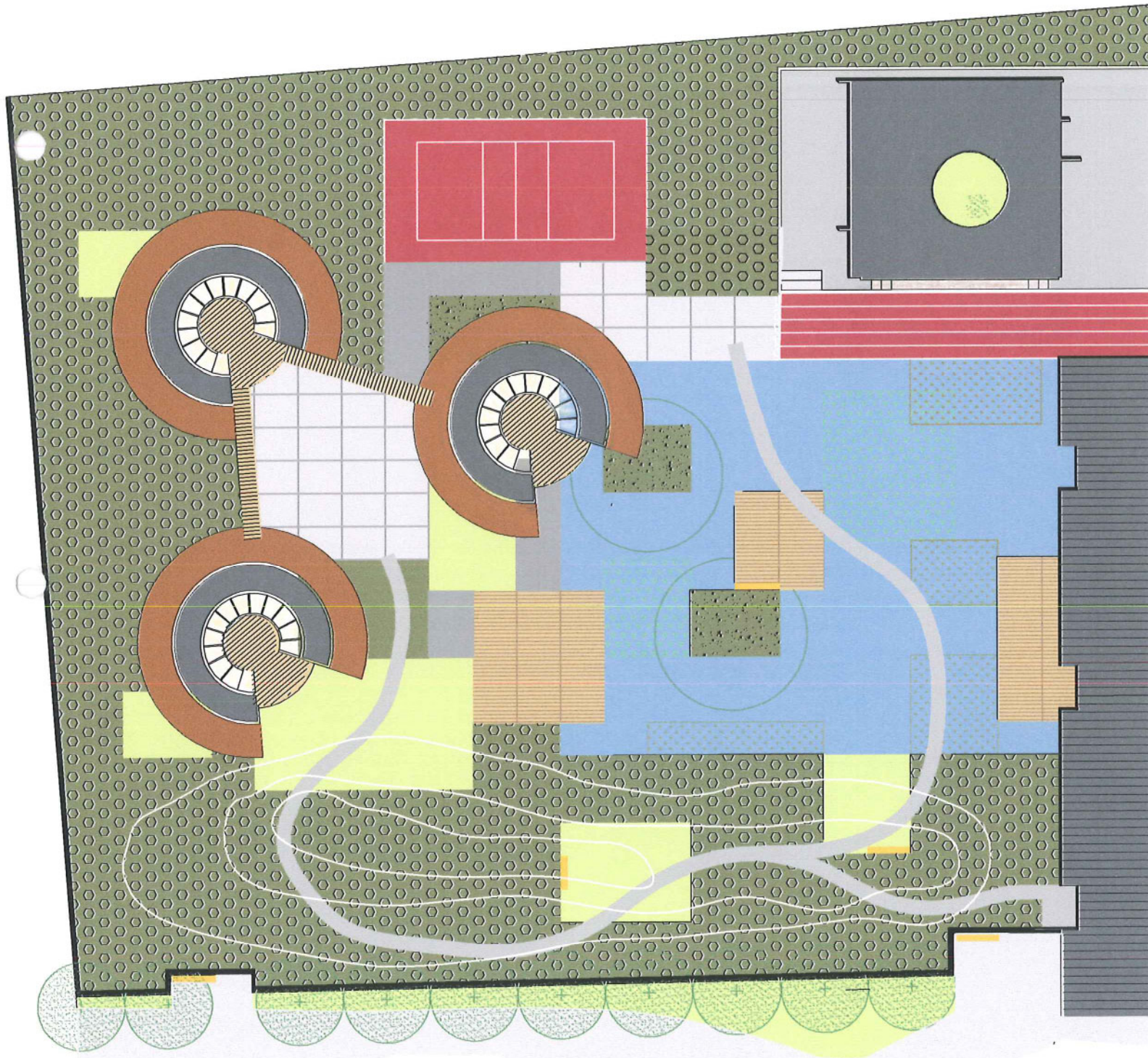
DUPLEX +530

0. begeleiders 1. terras 2. kamer 3. sanitair 4. leefruimte 5. eetruimte 6. veiligheidscel 7. patio 8. fitness 9. vide 10. polyvalente ruimte 11. bergruimte 12. tv-kamer 13. rokersruimte 14. leeshoek 15. disco 16. zithoek 17. lichtsluif 18. knutselruimte 19. video 20. keuken 21. inkom

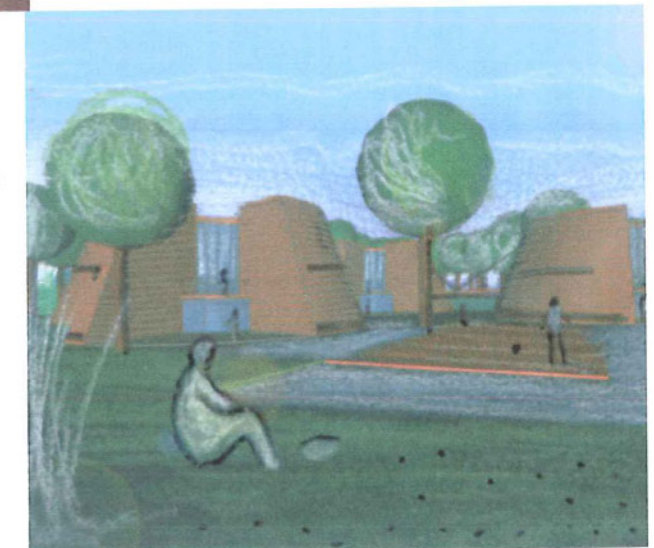
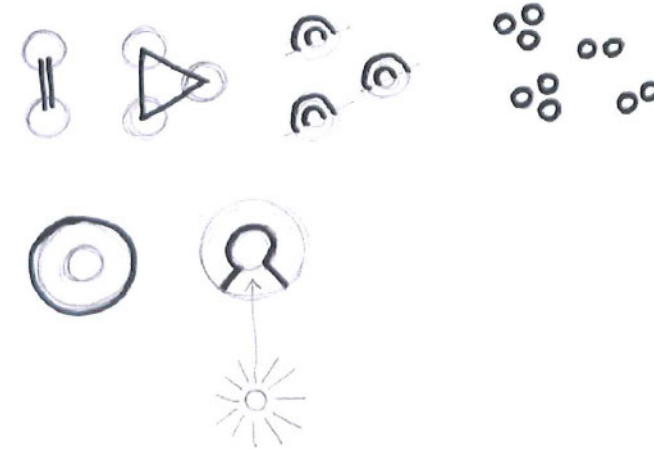
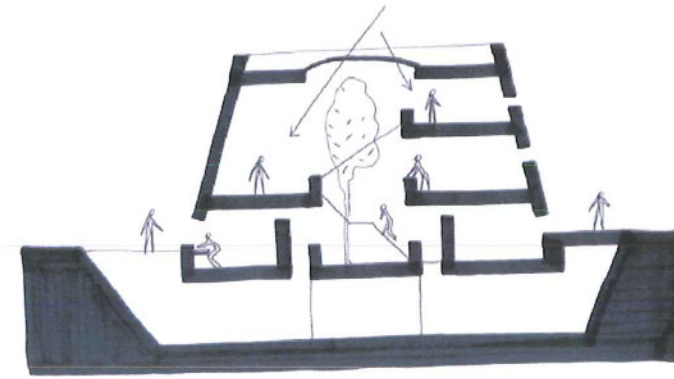

GEBOUWEN IN DETAIL

GESLOTEN LEEFGROEPEN ALTERNATIEF

VERBLIJF JONGEREN

GEBOUWEN IN DETAIL

VERBLIJF JONGEREN

HALFOPENLEEFGRROEPEN

de halfopen leefgroepen vormen een volgend stadium in het traject en zijn voorbehouden voor de jongeren die voor langere tijd in de instelling verblijven.

dit regime kenmerkt zich ons inziens door een grotere nood aan huiselijkheid en directere toegang tot de aangrenzende terreinen en infrastructuur.
hiervoor vinden wij, in tegenstelling tot de gesloten leefgroepen, dat de leefruimten beter op de begane grond gesitueerd zijn en bij opsluiting in de kamers, het uitzicht op het landschap vanop de verdieping de nodige compensatie bezorgd.

deze leefgroepen worden op het terrein dichter gesitueerd bij de gemeenschappelijke infrastructuur en stedelijker context.

de jongeren binnen dit regime zijn onderworpen aan een langer verblijf. de nood aan en recht op privacy binnen een gemeenschap en het leren omgaan hiermee, zijn een belangrijke evolutie in het pedagogische aspect van de opsluiting.

door de positionering en aaneenschakeling van open en geborgen ruimten, binnen de continuïteit van het plattegrond, wordt hiervoor ruimte geboden.

zowel de positie onderling tussen de leefgroepen als de interne organisatie van de leefgroepen is gebaseerd op hetzelfde principe
deze leefgroepen worden als paviljoenen gegroepeerd op het terrein
de positie van 2 of 3 leefgroepen wordt zo bepaald zodat er tussen de leefgroepen een meer ingesloten tussengebied ontstaat. binnen die schikking wordt gezocht naar een evenwicht tussen beschutting en betrokkenheid met de omgeving.

deze wisselwerking van beschutting en openheid wordt doorgetrokken binnen de ruimte van één leefgroep.
de schikking van de gesloten volumes definiëren op natuurlijke wijze open ruimten die zich hier als een landschap doorheen weven zonder dwangmatig te worden.

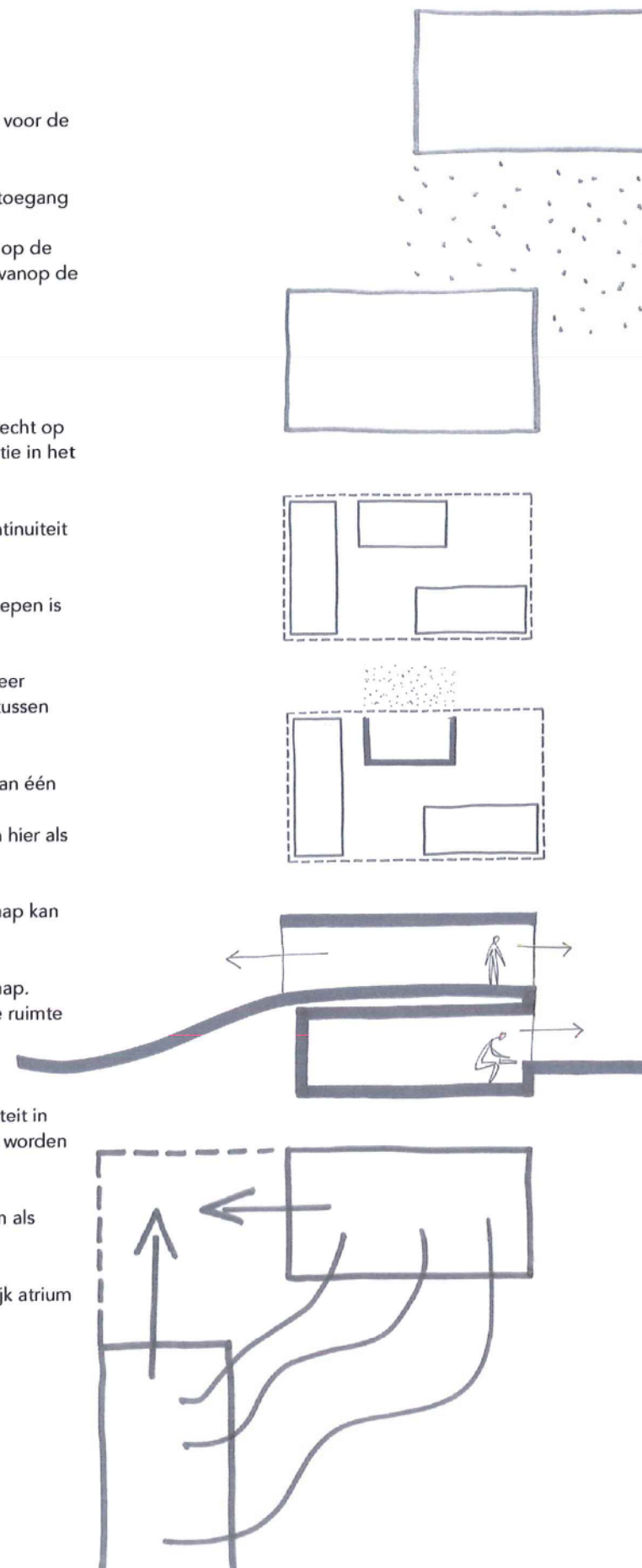
de open ruimten staan direct in relatie met het landschap. de invulling ervan in het landschap kan het open plan van de leefgroepen verder openen of juist sluiten.

het inbedden van de paviljoenen in een helling versterkt de verwevenheid met het landschap. vanuit de leefgroep kan het landschap vanuit verschillende oogpunten beleefd worden. de ruimte onder de helling geeft de mogelijkheid om de gemeenschappelijke delen te organiseren (afzonderingscellen, polyvalente lokalen e.d.)

de helling in de leefgroep zorgt, buiten het uitdagende en speelse ervan, voor de continuïteit in vloerniveaus zonder het expliciete gevoel van verdiepingen en trappen te ervaren. kamers worden meer afgezonderde hoekjes van de leefruimte dan wel een cellenkwartier.

de helling bevindt zich in een sterk beglaasd gedeelte en kan zowel als wintertuin fungeren als dienst doen als intern 'platform' binnen de leefgroep

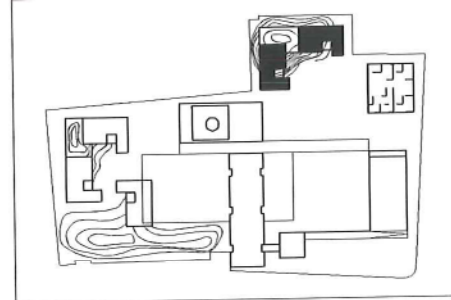
de glooiingen in het terrein die deze opstelling met zich meebrengen vormen een natuurlijk atrium voor de buitenactiviteiten per cluster.

GEBOUWEN IN DETAIL

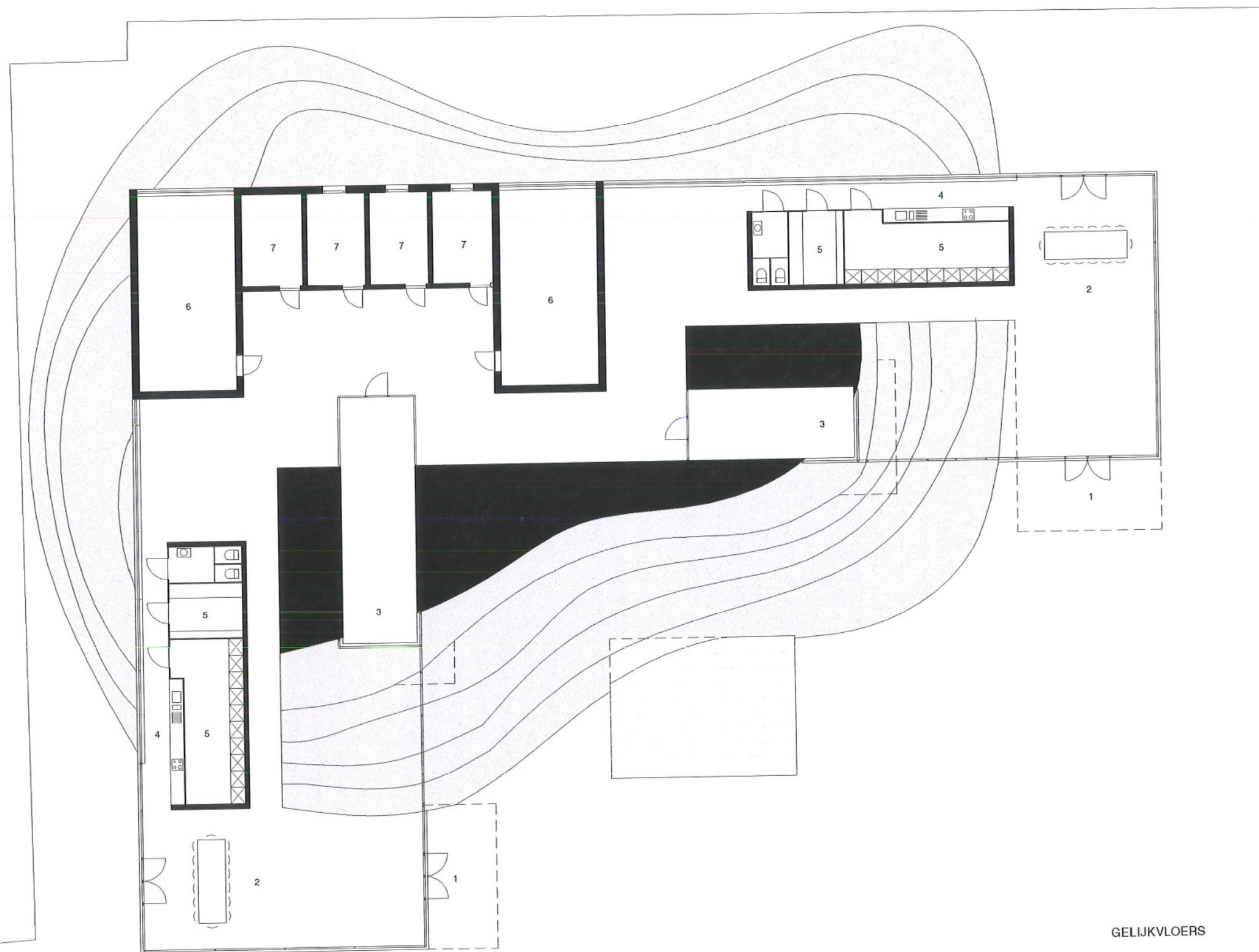
HALFOPEN LEEFGROEPEN

VERBLIJF JONGEREN

△ SNEDE B

△ SNEDE A

GELIJKVLOERS

1. inkom 2. gemeenschappelijke leefruimte 3. begeleider 4. keuken 5. bergruimte 6. vergaderruimte 7. isoleercel

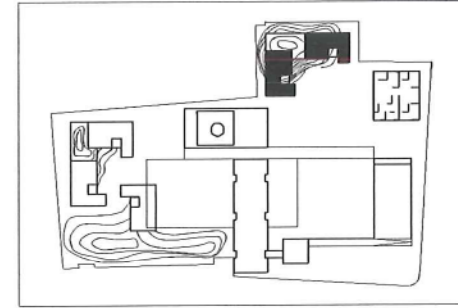

0 5 10 meter

GEBOUWEN IN DETAIL

HALFOPEN LEEFGROEPEN

VERBLIJF JONGEREN

△ SNEDE B

△ SNEDE A

1. leefcellen 2. vide 3. groendak

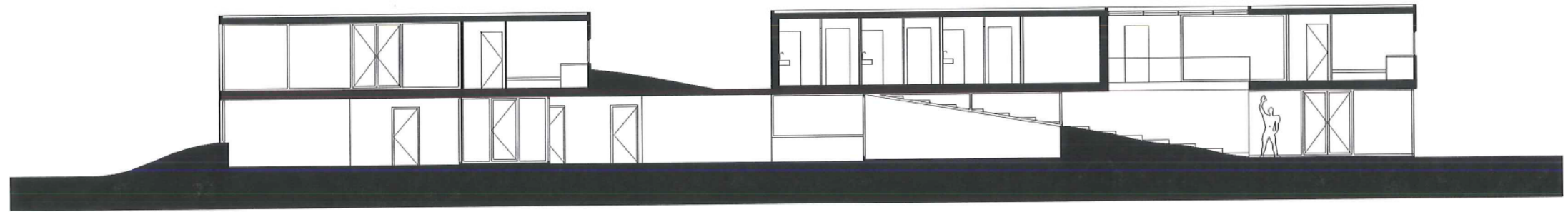
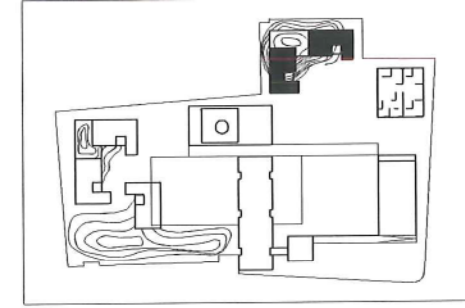
VERDIEPING

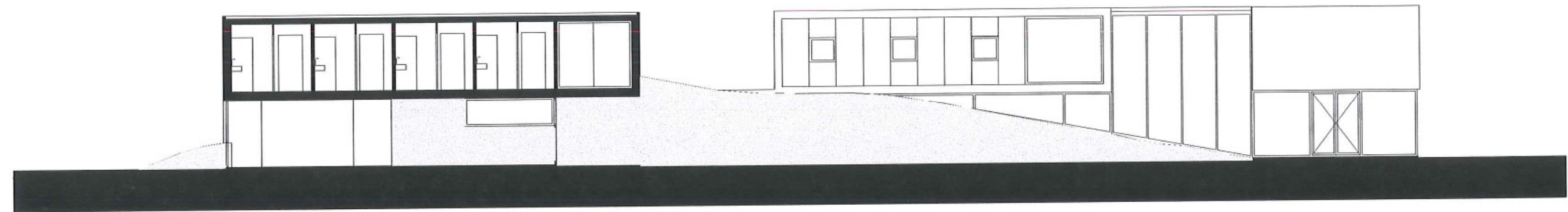
GEBOUWEN IN DETAIL

HALFOPEN LEEFGROEPEN

VERBLIJF JONGEREN

SNEDE B

SNEDE A

GEBOUWEN IN DETAIL

VERBLIJF JONGEREN

KAMERTRAINING

het laatste en ultieme regime binnen de instelling is de individuele kamertraining en zelfstandig begeleid wonen. deze fase biedt de jongeren in twee stappen de mogelijkheid zich terug autonoom te organiseren binnen de maatschappij buiten de instelling en te wennen aan het leven als zelfstandig individu.

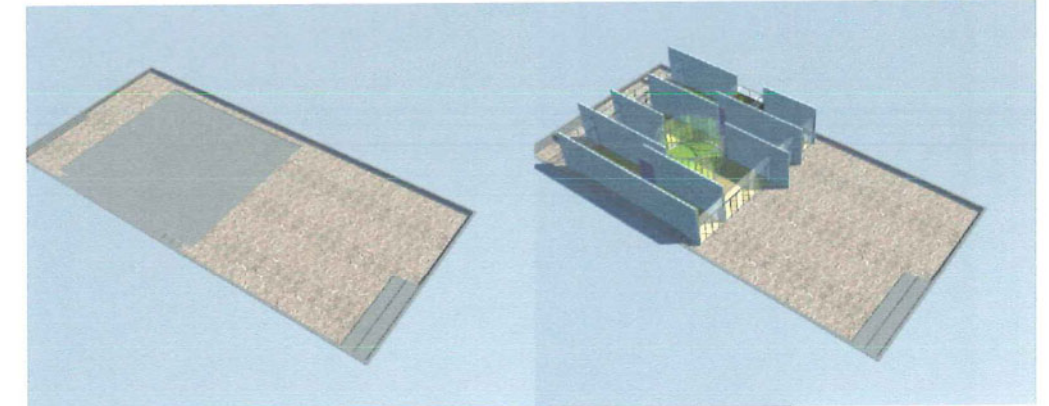
voor deze laatste fase voorzien wij de plaats op het terrein dan ook in aansluiting met de aangrenzende verkaveling om de directe relatie met straat en gebuur nadrukkelijker aan te voelen met inbegrip van de reële voor- en nadelen hiervan.

de infrastructuur voor deze training is opgevat als één grote dubbelwoning gescheiden door een open patio. het gebouw heeft twee toegangen, dwars op deze patio. in het knooppunt van patio en toegangsas bevindt zich de begeleider die vanop deze positie alle toegangen kan controleren.

voor de kamertraining bevindt zich de toegang aan de terreinzijde. de jongeren hebben in dit deel extra ruime L-vormige kamers, gegroepeerd rond een centrale ontmoetingsruimte, telkens vrij als kleine studio in te richten en met een eigen buitenpatio. op de verdieping hebben zij een gemeenschappelijke keuken en leefruimte met buitenterras op het daklandschap van hun eigen kamers. deze ruimte heeft een groot venster op de straat als aanzet naar de buitenwereld.

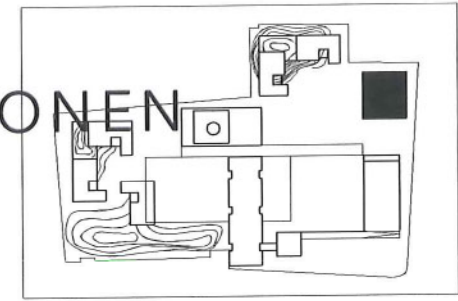
voor het zelfstandig begeleid wonen voorzien we een centrale toegang vanop de straat tot in een open patio. van hieruit heeft elke jongere een eigen duplex-studio met eigen inkomdeur, ingericht als compacte eigen woning met dakterras. op het gelijkvloers heeft men eet- en zitruimte, langs één zijde grenzend aan de veilige omgeving van de instelling en aan de overliggende zijde een venster op de straat met eigen (niet van binnenuit toegankelijke) voortuin. via een kleine vide met trap bereikt men op de verdieping de ruime slaapkamer met badkamer, berging en dakterras. de centrale patio's met inkomdeuren vormen een gecontroleerde buitenruimte die de zelfstandige jongeren toelaat als directe burens met elkaar om te gaan als was het een buurtpleintje.

de alternerende dakopbouwen langs de straat geven deze woningen een straatritme van geschakelde woningen. en vormen in aansluiting op de verkaveling en stukje stedelijke lintbebouwing.

GEBOUWEN IN DETAIL

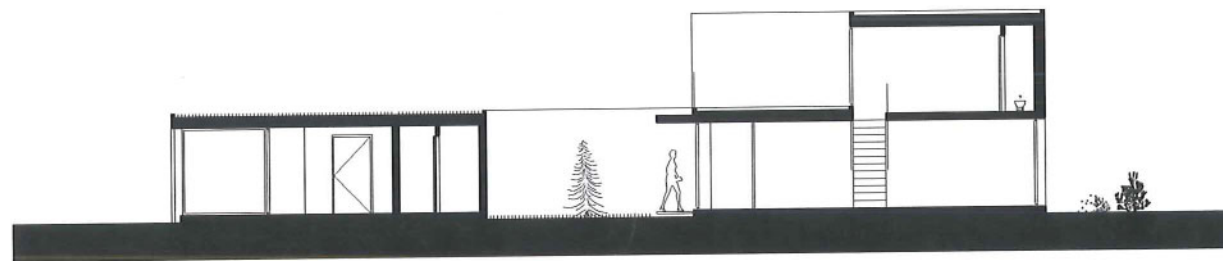
KAMERTRAINING EN BEGELEID WONEN

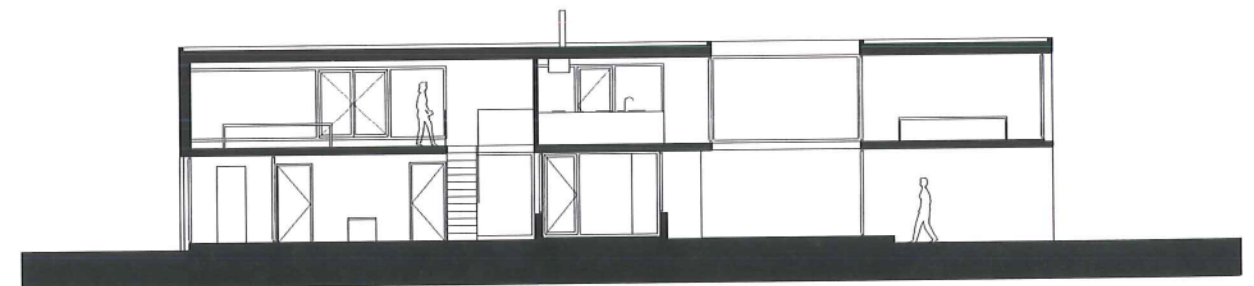
GELIJKVLOERS

VERDIEPING

SNEDE A

SNEDE B

1. inkom 2. vide 3. begeleider 4. gemeenschappelijke leefruimte 5. studio 6. terras studio 7. patio

0 5 10 meter

DEEL 4

FASERING DER WERKEN

deze is in zekere mate flexibel. de belangrijkste werken echter kunnen in drie stappen worden gerealiseerd :

1 ° fase :

in deze fase kan de huidige instelling ongewijzigd blijven functioneren

- 1 renovatie schuur
- 2 oprichting leslokalen
- 3 afbraak bestaande villa op hoek
- 4 oprichting nieuwe sporthal
- 5 oprichting nieuwe gesloten leefgroepen
- 6 afbraak portierswoning schuur (= potentiëel werfkeet bij uitvoering)
- 7 terreininrichting + afsluitingen in zone halfopen leefgroepen
- 8 verhuis gesloten leefgroepen
- 9 tijdelijke verhuis administratie naar polyvalente ruimte (optioneel, alternatieven mogelijk, kan ook gedurende tweede fase)

2 ° fase :

- 1 aanpassingen voor tijdelijke afsluiting halfopen leefgroepen
- 2 aanleggen tijdelijke werfweg naar oude sporthal
- 3 afbraak bestaande vleugel gesloten leefgroepen
- 4 afbraak bestaande administratieve vleugel
- 5 afbraak oude leslokalen en oude sporthal
- 6 oprichting nieuwe halfopen leefgroepen
- 7 oprichting oprichting nieuwe kantoren met ondergrondse parking en grootkeuken
- 8 aanleg openbaar plein + terreinen tussen administratie en halfopen leefgroepen
- 9 definitieve verhuis administratie
- 10 ingebruikname grootkeuken
- 11 verhuis huidige halfopen leefgroepen

3 ° fase :

- 1 slopen bestaande halfopen leefgroepen
- 2 oprichten kamertraining en begeleid wonen
- 3 terreininrichting + afsluitingen zone begeleid wonen tot aan sporthal
- 4 ingebruikname kamertraining en begeleid wonen

